

ŽELEZAR

JESENICE, 15. NOVEMBRA 1959
15. ŠTEVILKA I. LETNIK

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ŽELEZARNE JESENICE

Tone Komljanec

Ali naj ostane Cevalna na Jesenicah?

Gornje vprašanje je ponovno postalo pereče z ozirom na sprejeta načela v našem gospodarstvu, ki so specializacija v industriji. O teh smernicah je razpravljala tudi zvezna ljudska skupščina, kakor tudi gospodarske organizacije, oziroma njihova združenja. Gospodarske organizacije so seveda na podlagi teh načel prilagodile svoje perspektivne plane razvoja.

Tako je tudi vodstvo našega podjetja izdelalo 15-letni perspektivni plan razvoja Železarne Jesenice, o katerem bo razpravljala Centralni delavski svet na svojem zasedanju enkrat meseca decembra letos. V tem perspektivnem razvoju je zapopaden tudi obrat cevalna.

Kakor je znano, ima naša cevalna tehnično zastarel način varjenja cevi in sicer plamenski. Ta način varjenja je tudi z ekonomskega stališča nerentabilen in kot tak seveda nekonkurenčen ter ga v svetu nikjer več ne uporabljajo. Poleg tega je strojna oprema naše cevalne popolnoma iztrošena in jo ne moremo vzdrževati le z največjim naporom in skrbjo. Zlasti ohišje valjalnega stroja za valjanje cevi od dimenzije 1 do 3 je že več krajih počeno in zavarjeno. Ker je ohišje iz sive litine so varjeni deli zelo nesigurni in obstaja vsak čas možnost porušitve. Če bi nastal tak primer, potem bi bil to za našo stanovanjsko izgradnjo velik udarec, saj bi izpadlo okoli 70 % proizvodnje, t. j. okoli 8500 ton cevi letno. Nič manj niso iztrošeni varilni stroji, saj so vsi zakrpani in zavarjeni z zaplatami.

Kakor že rečeno, je vodstvo našega podjetja dalo v 15-letni perspektivni plan izgradnje Železarne Jesenice zamenjavo, oziroma modernizacijo naprav cevalne in sicer naj bi se izgradnja izvršila do leta 1961. Kapaciteta modernizirane cevalne naj bi znašala 12.000 do 15.000 ton letno in to od odvisnosti kvalitete proizvajanih cevi. Postopek varjenja cevi bi bil električen. V zvezi z modernizacijo cevalne bi bilo potrebno sedanjemu železni delu hale podaljšati 100 m proti vzhodu. V novem delu hale bi dobila svoje prostore tudi vlačilnica cevi, ki je sedaj stisnjena v hali jeklovleka in obratuje pod nemogočimi pogoji. Poleg tega je mišljena še modernizacija pocinkovalnice in sicer magnetsko izvlačenje cevi iz cinkove kopele ter izpihovanje odvisnega cinka s stisnjenim zrakom, oziroma v notranjščini s pregreto paro. Tako obnovljena in modernizirana cevalna naj bi postopoma prehajala v proizvodnjo kvalitetnih cevi kot n. pr. iz raznih legiranih in visoko legiranih ter nerjavne jekle in raznih vrst vlečenih in tenkostenskih cevi, ki jih že danes naša predelovalna industrija težko pogreša.

Tako bi tudi cevalna prešla na proizvodnjo kvalitete in se vključila v splošno linijo prehoda v čimbolj kvalitetne proizvode, ki jih zasleduje Železarna Jesenice kot celota. Za proizvodnjo navedenih cevi ima Železarna Jesenice vse pogoje kot proizvajalec topla,

zlasti pa še hladno valjanih tračkov.

Med tem časom pa je tudi Železarna Sisak predvidela v svojem 15-letnem perspektivnem razvojnem načrtu proizvodnjo varjenih cevi in sicer tako, da bi se koncentrirala vsa proizvodnja cevi ne samo nevarjenih (manesman), ki jih že proizvaja, ampak tudi vseh varjenih cevi pri njej. Skupna proizvodnja vseh cevi, ki bi krile jugoslovanske potrebe, naj bi znašale okoli 240.000 ton letno.

Pripomniti je, da sedaj proizvajajo cevi v naši državi tri podjetja in sicer: Železarna Jesenice, pri kateri znaša letna proizvodnja 11.500 ton varjenih cevi; »14. oktobra«, Kumanovo, pri katerem znaša letna proizvodnja 5000 ton in Železarna Sisak, pri kateri znaša letna proizvodnja nevarjenih (manesman) cevi 54.000 ton.

Kakor je razvidno, znaša letna proizvodnja varjenih cevi v državi 16.500 ton, kar je seveda za sedanje jugoslovanske potrebe absolutno premalo. Po podatkih, ki so na razpolago, znaša letna potreba po teh cevah od 80.000 do 100.000 ton.

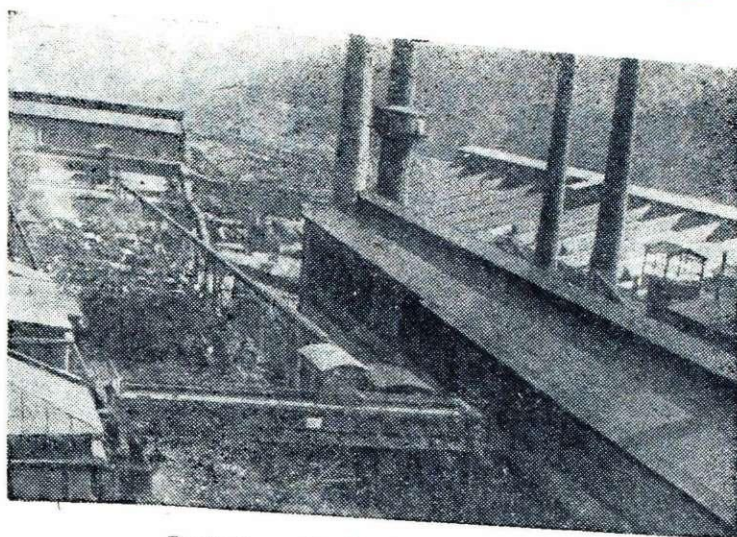
Da se sporazumno reši nastalo vprašanje koncentracije proizvodnje cevi v naši državi, so se informativno sestali zastopniki Železarn Jesenic in Siska. Sestanek je bil 2. oktobra letos na Jesenicah. Pripomniti je, da velja dogovarjanje lahko samo za podjetja, ki so v sklopu Udruženja jugoslovanskih železarn, kajti podjetja, ki niso člani Udruženja, kar je primer »14. oktobra« Kumanovo, lahko delajo načrte in gradijo neodvisno na željo ali zahtevo našega Udruženja.

Zastopniki Železarne Sisak so zagovarjali koncentracijo proizvodnje cevi v Železarni Sisak iz naslednjih razlogov:

1. Že sama koncentracija proizvodnje vseh cevi to je varjenih in nevarjenih (manesman) je iz splošno jugoslovanskih ozirov utemeljena. Drobljenje industrije cevi na tri ali še več proizvajalcev v majhni državi kot je Jugoslavija bi bilo neekonomsko.

2. Železarna Sisak je z ozirom na to, da proizvaja sedaj samo nevarjene cevi, nerentabilna. S priključitvijo proizvodnje varjenih cevi bi se to stanje rešilo.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Pogled na skladišče starega železa

V septembru 3289 točk

V 13. številki Železarja smo poleg uspehov v mesecu avgustu objavili tudi uspehe štirih mesecev medobratnega tekmovanja. Tem uspehom lahko danes dodamo še uspehe v mesecu septembru, ki je v primerjavi z ostalimi meseci sedaj najboljši mesec, saj nam je

uspelo zbrati kar 3289 točk, torej rekordno število napram vsem prejšnjim mesecem.

V posameznih tekmovalnih točkah smo v primerjavi z avgustom nekoliko slabši v produktivnosti, kjer smo dosegli le 1923 točk, napram 2510 točkam v avgustu, dočim je uspeh v ostalih točkah dokaj boljši. Zelo se je popravilo izkoriščanje obratovalnega časa, kar gre predvsem na račun zmanjšanja zastojev in remontov. Zelo pohvalen rezultat pa so obrati dosegli v točki bolovanje, zaradi nezgod, saj so skupno dosegli kar 111 točk, napram 42 v avgustu. To je tembolj pohvale vredno, ker se vidi, da obrati skrbijo za varnejše delo in s tem zmanjšujejo izpad proizvodnje zaradi bolovanja ter kažejo human odnos do človeka.

Tudi red in čistoča sta se v mesecu septembru popravila. Nerazveseljivo je le to, da imajo nekateri obrati v tej točki tekmovanja bolj pasiven odnos, če predpostavimo, da uporablja komisija, ki ocenjuje red in čistočo v obratih, enak kriterij iz meseca v mesec. Čudno je, da obrati na osnovi ocenitve ne podvzamejo določenih ukrepov, da bi se jim ocena izboljšala, saj je zato potrebno le nekoliko zainteresirati člane kolektiva, da pospravijo in počistijo delovna mesta.

V mesecu oktobru lahko pričakujemo nekoliko slabši uspeh v produktivnosti in izkoriščanju obratovalnega časa, ker je bilo obratovanje zaradi pomanjkanja električne energije okrnjeno. Prav zato je tembolj potrebno, da izboljšamo uspehe v ostalih tekmovalnih točkah, kjer imamo opravka le s subjektivnimi vzroki.

...

Pozivamo vse člane kolektiva in vodstva obratov, da na osnovi tabelarnega pregleda uspehov v septembru analizirajo posamezne točke tekmovanja in podvzamejo vse ukrepe v cilju, da bi bili uspehi v oktobru in novembru vsaj enaki dosežnim v septembru.

Franc Gašperin:

DOSEŽENI USPEHI V TEKMOVANJU ZA MESEC SEPTEMBER 1959

	Plavž	Martinama	Elektro peč	Žična valj.	Javornik I.	Javornik II.	Valjarna 2400	Jeklovlek	Hladna valj.	Žičarna	Cevalna	Željarna	Elektrood. odd.	Livarna	Samotarna	Elektro del.	Javornik III.	OTK	Promet	Transport	Energija	Mehan. del.	Konstruk. del.	Gradbeni. odd.
Produktivnost 49/11. moza	+15	+208	+117	+93	+235	+22	+40	+117	+123	+43	+30	+12	+270	+122	+155	+129	+11	+32	+110	+4	+131	+30	+52	+49
Izkoriščanje obrat. časa	-12	+22	+106	+37	+55	+63	+88	+64	+41	+93	+105	+52	+1	+39	+32	+58	+16	+32	-5	+144	+56	+67	+95	+12
Racionaln. in novot. predlogi (št.)										+15			+15	+5	+5				+5					
Zmanjšanje bolov. do 7 dni (dni)	-1	-6	-1	-3	+3	+1	-4	+7	+3	-12	+1	+10	-10	+0	+6	+5	+19	+2	-5	+6	-2	+5	-3	-8
Zmanjšanje nezgod (dni)	+7	+4	-2	-21	+22	-6	-7	+2	+3	+5	+8	+1	+2	-2	+11	+3	+7	+1	-	+27	+1	+13	+18	+14
Red - čistoča v obratu	+13	+9	+9	+13	+17	+14	+16	+18	+15	+15	+16	+14	+17	+18	+17	+12	+13	+15	+10	+12	+16	+12	+17	+8
Skupaj točk.	+22	+237	+229	+119	+332	+94	+133	+268	+185	+144	+175	+89	+280	+192	+226	+212	+44	+82	+110	+90	+90	+64	+75	+23

Načrt dela delavskega sveta za leto 1959

Spričo množice problemov in nalog, ki jih moramo rešiti v našem podjetju, je delavski svet sestavil plan zasedanj, na katerih je že ali pa še bo reševal problematiko po posameznih sektorjih in obratovodstvih.

Tako je bilo zasedanje DS dne 28. oktobra 1959, kjer se je obravnavala problematika grupe predelovalnih obratov in Plavža. Iz poročil in razprav je bilo razvidno, da se obrati borijo s težavami, ki so subjektivnega in objektivnega značaja. Predvsem je razveseljivo dejstvo, da storilnost z vsakim letom narašča kljub zastarelim strojnim parkom, kar je vsekakor zaslužna delovnega kolektiva v teh obratih. Na tem zasedanju se je obravnavalo delo komisije za razdeljevanje stanovanj.

Dne 3. 11. 1959 so obravnavali problematiko vzdrževanja in energije.

Dne 10. 11. 1959 je bil podan pregled izvršenja finančnega plana od 1. 1. 1959 do 1. 10. 1959. Finančno je bil plan realiziran in ni nobenih bistvenih razlik. Na tem zasedanju se je finančno obdelalo vse obrate, tako da ima DS čisto in jasno sliko, kar mu bo za nadaljnje delo vsekakor v korist.

Dne 16. 11. 1959 je na programu kadrovskega sektorja in politika kadrovanja.

Dne 7. 12. 1959 je na programu reorganizacija podjetja na

A. Proizvodne edinice

1. Topilniški obrati
2. Valjarne
3. Predelovalni obrati

B. Obratunske edinice:

1. Energetskovzdrževalni obrati

C. Predračunske edinice:

1. Uprava podjetja

Predvsem se bo razpravljalo o postavitvi obratnih delavskih svetov, ki morajo začeti delovati že v letošnjem letu. Kako so obratni delavski sveti po ekonomskih edinicah potrebni, nam kaže obravnavana problematika po posameznih grupah obratov.

Dne 14. 12. 1959 bo razprava o perspektivnem planu in kot zadnje v tem letu proti koncu meseca decembra še razprava o problematiki splošnega sektorja, štabnih edinic in biroja.

Franc Gašperin:

Pogled na Železarno z južne strani nam nazorno priča, da se halda vedno bolj pomika proti Javorniku

Tone Vari

Vloga in pomen organizacijskega pravilnika

Kakor hitro nastopa neko večje delo, ga je potrebno razdeliti na posameznike. Pri delitvi dela pa nastopa potreba po ureditvi medsebojnih delovnih odnosov, to je: ureditev pristojnosti naloge in odgovornosti na delovnem mestu. V nasprotnem primeru se ti odnosi nujno urejujejo stihijno v odvisnosti od osebnih iniciativ in težav vsakega posameznika v delovni skupini. Stihijno urejevanje organizacije ima za posledico, da delo ni kontrolirano, ne vodeno, niti ni

ekonomsko proučeno in je čisto tudi zametek raznih medsebojnih delovnih trenj. Po drugi strani pa daje možnost, da zaradi neurejenih organizacijskih odnosov lahko posamezniki ribarijo v kaotičnem, pa bodisi, da skušajo s tem prikriti lastne napake, ali pa stremijo do seči svoj prestiž.

Razumljivo je, da pri neprecizirani pristojnosti in odgovornosti lahko posamezniki na najrazličnejše načine tolmačijo in prikrivajo lastne napake ter slabosti. Kot vsakodnevni pojav pa so tudi vmešavanja v kompetence in delo drugih.

Te in podobne misli so nas vodile k nalogi, da pričnemo urejati organizacijske odnose v našem podjetju. Osnovno pri tem je, če hočemo odpraviti podobne pojave, ki smo jih uvodoma navedli in ki obstojajo tudi v našem podjetju, da vso dejavnost podjetja organizacijsko uredimo.

Na iniciativo tovaršev iz žične valjarne smo pričeli z izdelavo osnutka organizacijskega pravilnika za njihov obrat. Pri izdelavi pravilnika so nas vodila sledeča načela:

— Pravilnik ne sme biti suhoparna zbirka poslovnih pravil sama sebi namen, temveč naj služi v osnovi za uspešno nadaljnje delo.

— Vsebovati mora vse pozitivne navade že obstoječega poslo-

vanja obrata tako, da je vsebinsko čim bližji ljudem, ki po njem delajo.

— Kolektiv ga ne sme sprejeti z odporom, temveč kot potrebo, ki obstoječe organizacijske odnose dopolnjuje in uzakonjuje.

— Pravilnik ni in ne sme biti analitična ocena oziroma popis delovnih mest, temveč mora precizirati vso organizacijsko strukturo obrata, funkcije, pristojnosti in odgovornosti delovnih mest kakor tudi predpise poslovanja ter dokumentov posameznih služb v obratu.

— Pravilnik ne sme biti tog predpis, ki bi v bodočnosti zaviral nadaljnje urejanje organizacijskih odnosov, temveč naj se stalno dopolnjuje in popravlja z osvajanjem boljših organizacijskih oblik dela.

V samem osnutku pravilnika smo zajeli vso dejavnost obrata v naslednjih poglavjih:

1. Obratni predpisi HTZ in požarne varnosti, ki so specifičnega značaja za obrat žične valjarne.

2. Načela napredovanja. V tem so zelo precizirani kriteriji za napredovanje posameznikov in odpravljajo pomanjkljivosti, ki so obstojale ter s tem nepravilnosti in negotovanja.

3. Splošne dolžnosti in pravice zaposlenih vsebujejo specifične dolžnosti in pravice, ki so predvsem lastne za obrat žične valjarne.

4. Zahteve, naloge in odgovornosti delovnega mesta. Pri tem je obdelano vsako posamezno delovno mesto in vsebuje detaljne zahteve znanja, odvisnosti funkcij (nadrejeni, podrejeni, pot napredovanja, zveze) in konkretne naloge ter odgovornosti delovnega mesta.

5. Predpisi, ki se nanašajo na poslovanje posameznih služb in njih dokumentacija kot n. pr.: predpis o preventivnem vzdrževanju, skladiščni službi, proti kvalitetni zamenjavi itd.

Pri izdelavi osnutka smo našli na kopico še neresenih vprašanj, ki se nanašajo na centralne službe in odnose z obrati, ki so s proizvodnjo v medsebojni zvezi ter terjajo rešitve.

Iz navedenega je razviden le v grobem obris celotni obseg osnutka. Priznavamo, da je to delo sicer zelo obsežno in zahtevno. Z zelo prizadevnim delom tovaršev iz žične valjarne pa nam je uspelo z urejanjem organizacije v našem podjetju storiti prvi korak.

Sklepi 22. in 23. redne seje UO

V drugi polovici meseca oktobra je imel UO naše Železarne dve redni seji in na njih sprejel dokaj sklepe. Z nekaterimi od njih bomo seznanili naše bralce.

Na 22. redni seji je UO med ostalim razpravljal o dodatnem prispevku za socialno zavarovanje, ki ga mora podjetje plačevati za presežek nad dovoljenim procentom bolovanja. Ta dovoljeni procent znaša — razen za rudarje — 2 odstotka. Pri nas pa je znašal letos okrog 6 odstotkov, le v dveh poletnih mesecih se je zelo približal 4 odstotkom. UO našega podjetja je menil, da ni prav, da tudi črna metalurgija z ozirom na

težino dela ni v istem merilu z rudarji, ker bi se potem tudi v našem podjetju lahko približali dovoljeni meji in dosegli celo odstotek, ki bi bil manjši od dovoljenega. Zato je UO sklenil naslednje:

UO priporoča Zavodu za socialno zavarovanje, da se dovoljeni odstotek bolovanja loči za razne poklice in razne vrste gospodarskih organizacij. Tako se predlaga, da se za črno metalurgijo odredi prav takšen procent bolovanja, kot je dovoljen za rudarstvo.

V našem podjetju moramo zaostri borbo za zmanjšanje bolezenskih izostankov, tako da bomo dosegli odstotek junija in julija letos, ko je znašal le nekaj nad 4 odstotke.

UO predlaga Skupščini za socialno zavarovanje, da v zvezi z bolezenskimi izostanki predpiše nova določila: Tistim delavcem, za katere kontrolor bolnikov ugotovi, da se ne ravna po zdravniških navodilih, naj se nadomestilo plače do 7 dni ne izplača. Prav tako se predlaga skupščini, da se za bolovanja nad 7 dni tudi za Zavod za socialno zavarovanje predpišejo enaki ukrepi.

Takšen sklep je UO sprejel predvsem zato, da se prepreči izkoriščanje socialnih dajatev po zakonu o socialnem zavarovanju. Ta izkoriščanja pa pri nas obstajajo, saj to skoraj dnevno ugotavlja kontrolor bolnikov po eni strani, po drugi strani pa to dokazujejo podatki, ki v času večjih del na polju vedno izkazujejo povečan odstotek odsotnosti zaradi bolezni.

Na 23. redni seji, dne 26. oktobra 1959 je UO razpravljalo o naslednjih važnih vprašanjih:

Gospodarski vestnik z dne 24. oktobra 1959 je objavil tolmačenje Zveznega državnega sekretariata za finance glede izplačevanja premij v letu 1959. Kako je z izplačevanjem individualnih premij, smo člani našega kolektiva že seznanili v eni prejšnjih števil »Železarja«, ko je UO sklenil, da se individualne premije ne zadržujejo, pač pa izplačujejo v stodontnem znesku.

Glede grupnih premij in njenih zadrževanj do zaključnega računa, pa so z novim tolmačenjem podane možnosti znatnih olajšav. Preden pa bo UO dokončno sprejel sklep o višini odstotka zadrževanja grupnih premij, je ta naročil oddelku za obračunavanje osebnih dohodkov, da izdela dva izračuna. Izračun mesečnega osebnega dohodka z zadržanimi 10 odstotki in izračun z zadržanimi 20 odstotki premije. Na podlagi teh izračunov bo UO predlagal DS, v kakšnem odstotku naj bi se v prihodnje premije zadrževale do zaključnega računa.

Pogoj, da izplačani znesek premije ne sme presegati 20 odstotkov osebnega dohodka po tarifni postavki posameznega delavca, pa se na podlagi tega tolmačenja takoj ukine.

Na tej seji je UO razpravljalo o poročilu prodajnega oddelka, kako smo v preteklih 9 mesecih izpolnjevali obveznosti in kako kaže, da bomo naše obveze do kupcev izpolnili do konca leta 1959. Iz tega poročila je UO ugotovil, da z obve-

zami do pogodb zaostajamo, predvsem z izpolnjevanjem naročil kvalitetnih proizvodov. Poročilo je UO odstopil tehničnemu sektorju in komisiji za kvaliteta vprašanja, da ga proučita in v potrebni obliki posredujeta kolektivu.

Nadalje je UO sklenil in priporočil, da se podvzamejo vse potrebne mere, da se naše obveze glede izdovab kvalitetnih proizvodov do konca leta ustvarijo. Izdovabe kvalitetnih proizvodov moramo do konca leta ustvariti, pa čeprav bi šlo to nekoliko na škodo ostalih obvez glede izdovabe manj kvalitetnih proizvodov.

Ročno in mehanično delo

Ali naj ostane cevarna na Jesenicah?

(Nadaljevanje s 1. strani)

3. Kot surovinsko bazo za proizvodnjo toplo valjanih trakov bi koristili Železarno Zenico.

Zastopniki Železarne Jesenice so se po prvi točki strinjali z mnenjem tovaršev iz Siska, v kolikor bi šlo za proizvodnjo samo navadnih vodovodnih in plinskih cevi. Ker pa je, kakor že rečeno, cilj Železarne Jesenice postopen prehod proizvodnje cevi iz navadnih v kvalitetne in visoko kvalitetne, pa postane zadeva popolnoma drugačna. Železarna Jesenice je sama proizvajalec hladno-valjanih trakov, ki se rabijo za izdelavo kvalitetnih in visoko kvalitetnih cevi. Zato so zastopniki Železarne Jesenice odklanjali popolno koncentracijo proizvodnje cevi v Železarni Sisak. Popolnoma pa so se strinjali s tem, da se proizvodnja navadnih vodovodnih in plinskih cevi, v kolikor je to želja Železarne Sisak, koncentrirata tam. Seveda bi morala Železarna Jesenice toliko časa še proizvajati navadne cevi, dokler ne bi Železarna Sisak osvojila proizvodnje varjenih cevi. Neko manjšo količino navadnih cevi bi pa Železarna Jesenice se-

veda tudi potem še proizvajala. Zastopniki Železarne Sisak so sicer trdili, da so sposobni v 2 letih osvojiti to proizvodnjo cevi, vendar smatramo, da je ta rok nerealen. Tovariši iz Siska pozabljajo na nešteto težkoč, ki jih je potrebno premagati, predvsem osvojiti kvaliteto trakov, ki bodo sposobni za električno varjenje, nabavo naprav, izgradnja zgradb itd. Vse navedeno pa bo sigurno zahtevalo daljši rok od dveh let. Zaradi tega je nujno, da cevarna na Jesenicah ta čas še polno proizvaja navadne cevi za jugoslovansko tržišče in da si čimprej obnovi in modernizira sedanje svoje iztrošene agregate.

Neodpušljivo bi bilo rizikirati, da sedanji agregati odpovedo in da ostane naše tržišče brez cevi.

Kakor hitro bi Železarna Sisak osvojila proizvodnjo varjenih cevi in zadostila potrebam jugoslovanskega tržišča, bi Železarna Jesenice postopoma prešla na proizvodnjo kvalitetnih cevi.

Zato je ponovno treba poudariti, da je v vsakem primeru nujno, da Železarna Jesenice nabavi elektrovarilni agregat čimprej s svojimi

lastnimi sredstvi, oziroma posojilom, ali pa, kot je sedaj prilika v koprodukciji z nekim drugim jugoslovanskim podjetjem.

Med zaključnimi razgovori med vodstvom Železarne Jesenice in Sisak je prišlo do sporazuma o proizvodnji cevi. Tako bo železarna Jesenice ostala pri svojem programu proizvodnje kvalitetnih cevi, Železarna Sisak pa bo osvojila proizvodnjo navadnih vodovodnih in plinskih varjenih cevi. Tako je bilo tudi to vprašanje rešeno v duhu sodelovanja med jugoslovanskimi železarnami.

● V Franciji je največja visoka peč v železarni Denain. Premer gnezda ima 7,25 m. Peč proizvaja dnevno okoli 800 ton surovega železa, kar je štirikrat več od proizvodnje obeh naših visokih peč.

● Podjetje Falck v Italiji ima v obratu 8 železarn, 2 tovarni ognje-vzdržnega materiala in lastno elektrocentralo s proizvodnjo okoli milijardo KWh elektroenergije, kar je vsakokrat dober garant za nemoteno obratovanje omenjenih tovarn.

Alojz Živko

Bolniški dopusti

Kakšne bolnike imamo in kakšne tendence imajo nekateri posamezniki, ki bolniški dopust izrabljajo za delo, sprehode ali obiske, namesto za zdravljenje, naj nam pove nekaj spodaj navedenih podatkov.

Imamo razne lažje bolnike, ki so zaradi pomanjkanja postelj v Obratni ambulanti prepuščeni domači negi. Do izraza pridejo predvsem tisti, ki dobijo dva ali tri dni bolniškega dopusta.

Izmed mnogih navajamo dva primera:

Tovariš Š. F. iz Kidričeve ulice 10 na Javorniku, zaposlen v Gradbenem oddelku Železarne Jesenice, je dobil 19. oktobra 1959 štiri dni bolniškega dopusta. V tem času bi moral ležati, da bi čimprej okreval. Ob obisku našega organa pa imenovani ni bil doma, temveč se je odpeljal na Bled po krompir za ozimnico, kar je osebno izjavila njegova žena.

Tovariš B. S., stanujoč na Jesenicah, Gospodarska cesta 26, zaposlen na Javorniku I, je 30. septembra 1959 dobil tri dni bolniškega dopusta in bi moral ležati. Obiskan je bil dvakrat, a ga ni bilo doma. Po poizvedbah pri sosedih je imenovani prodajal vino po hišah, namesto, da bi se zdravil doma.

Razen navedenih je še mnogo primerov, ki jih navajamo v številkih.

Od meseca junija 1959 dalje je bilo obiskanih 700 bolnikov. Od teh se ni ravnilo po zdravniških predpisih 119 bolnikov. Zaradi vseh teh nerednosti je bilo črtanih iz bolniškega staleža 26 bolnikov, ukujenih pa 29 bolovanj. Skupno 55 primerov.

Pripominjamo, da so to le taki, ki so več ali manj sposobni za delo in ne smejo se čuditi, če jih je službujoči zdravnik poslal na delo.

Železarji!

Dopisujte v svoj časopis

Devetmesečno finančno poročilo

V razdobju od 1. januarja do 30. septembra se je stanje osnovnih sredstev le malo spremenilo. Začetno vrednost osnovnih sredstev, ki je

znašala 1. januarja 1959	18.017.920.000 din
smo povečali na	18.056.628.000 din
Investicij v gradnji imamo:	
za potrebe proizvodnje v višini	1.851.456.000 din
za potrebe družbenega standarda	937.934.000 din

V glavnem so tovarniške oziroma proizvodne investicije naslednje: naprava za belo pločevino, Quarto ogrodje in oddelek za toplotno obdelavo pločevine.

Družbene investicije zajemajo gradnjo 213 stanovanj in 74 garsonjer.

Denarni del osnovnih sredstev predstavlja po stanju 30. septembra 1959 naslednjo vrednost:

blokirana amortizacija	4.101.828.000 din
kratkoročno blokirana amortizacija	18.858.000 din
proste amortizacije za zamenjavo	165.287.000

Prosta sredstva amortizacije nam ne zadoščajo za pokritje vseh odobrenih predlogov za zamenjavo — saj nam jo povico porabijo obroki za odplačilo investicijskega dolga, dočim naša vloga za povečanje stopnje amortizacije še do sedaj ni rešena.

OBRTNA SREDSTVA

Ta so namenjena predvsem zato, da nam omogočajo finansiranje naše proizvodnje. Napram lanskemu letu so se zvišala za 1 milijardo v glavnem za uvozne kredite in znašajo sedaj 9.620.364.000 din. S tem denarjem imamo pokrite:

a) kupljene surovine in blago v višini	4.890.618.000 din
b) polizdelke v višini	2.160.031.000 din
c) nedokončano proizvodnjo v višini	865.620.000 din
d) gotove izdelke v višini	429.608.000 din
e) dolgove kupcev v višini	3.453.035.000 din

Ker nam kupci plačujejo prepozno, nam razumljivo denarja zmanjka. Da pa ne zaidemo še v večje težave, si pomagamo z lastnimi sredstvi.

Prodaja

Po obračunski kalkulaciji izkazujemo, da smo prodali v 9 mesecih letos za 24.841.960.000 din naših izdelkov, kar je za 5,65 odstotkov več kot je predvideno po letnem načrtu. V tej prodaji je zajeta tudi vrednost tistih izdelkov, ki smo jih sicer sami naredili in tudi sami sebi po lastni ceni prodali. Če to odbijemo, je slika drugačna, pokaže nam, da smo za 2,46 odstotka pod planom, vendar samo v skupni vrednosti prodaje, medtem ko dohodek v višini 7.120.012.000 din ostane isti in je za 3,83 odstotkov preko finančnega plana.

Da nismo dosegli vrednosti eksterne prodaje, je v glavnem vzrok v tem, da smo naredili premalo in to:

7 % ladijske pločevine
21 % kotlovne pločevine
5 % vlečenega jekla
16 % luščenega jekla
60 % brušenega jekla
29 % dekap. hladno valjane pločevine
38 % dinamo pločevine

Čeprav smo za to količino že dali besedo svojim kupcem, da jim jo bomo 100 % dobavili. Izpad vseh količinskih ali pa manj vrednih materialov znaša za 9 mesecev kar 748.454.000 din, v katerih je zajetih naših osebnih prejemkov 67.200.000 din, kar bi zadoščalo za pol meseca.

To nam daje nalogo, da vse izgubljeno ne samo nadoknadimo, temveč prekoračimo, za kar je še čas.

Ze omenjeni dohodek nam je za 55.855.000 din znižala stojnina in pa naknadno za lansko leto še dodatno predpisan vodni prispevek za 44.312.390 din.

Delitev dohodka:

Skupno doseženi dohodek 7.120.012.640 din se deli na:

a) prispevek zvezi	3.387.982.385 din
b) prispevek LRS, OLO, ObLO	329.985.874 din
c) in na našo udeležbo	3.408.044.581 din

Po tarifnem pravilniku pokrijemo najpreje našo osebno udeležbo, to je za skupne osebne dohodke, kar znaša za 9 mesecev:

na rezervni sklad pride	2.537.925.257 din
posebni rezervni sklad	144.305.461 din
ostanek v višini	14.461.232 din
pa pustimo nerazdeljen do bilance konec leta.	705.352.631 din

Med ostalimi skladi imamo tudi že omenjeni rezervni sklad, ki znaša dne 30. septembra 1959 882.503.063 din.

Osebnih dohodki

V 9 mesecih smo izplačali skupno bruto osebnih dohodkov v višini 1.953.421.456 din kot redna izplačila, medtem, ko smo na račun višje udeležbe (po domače: premije, nagrade in običek) izplačali še 284.972.493 din

Skupaj osebnih dohodkov (bruto)	2.238.393.949 din
---------------------------------	-------------------

Poleg teh osebnih dohodkov je bilo še plačano na račun dodatnega socialnega prispevka 54.740.057 din

bolovanja do 7 dni 13.638.587 din

nagrade vajencem 8.562.805 din

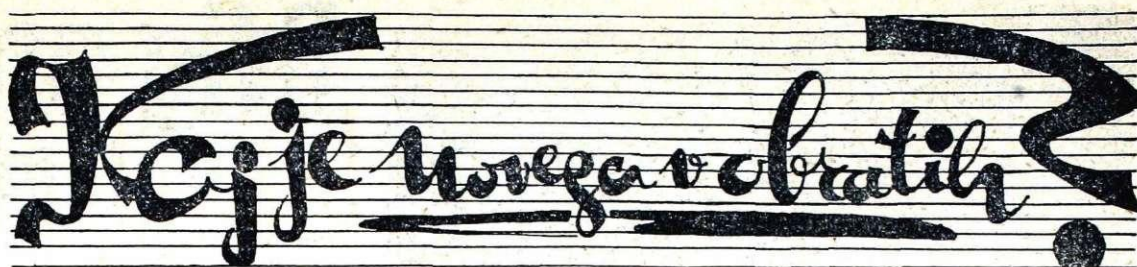
in še več posebnih osebnih prejemkov — vse to pa ne gre iz našega čistega dela dohodka, pač pa na materialne stroške podjetja. Iz naših skladov smo še plačali štipendije, razne honorarje in vaje v višini 5.021.480 din.

Poleg vseh teh omenjenih osebnih prejemkov smo pa v breme naše udeležbe pri delitvi dohodka izplačali oziroma porabili še 13.452.198 din.

Glavne postavke so naslednje:

a) kolektivno nezgodno zavarovanje	3.450.412 din
b) malice sodelavcem	1.785.938 din
c) nagrade sodelavcem 40 l. jubilarantom	2.517.488 din
d) regresi do 600 din za jes. prevoze	1.360.456 din
e) honorarji za naše tov. časopise oz. članke	1.211.744 din
itd.	

(Nadaljevanje na 4. strani)

Uroš Župancič

Racionalizacija v vlačilnici cevi

Na 10-tonski vlečni klop v cevni vlačilnici 3/8, 1/4 in 1/8 colske vodovodne, plinske, oklepne, kvadratne in ovalne cevi. Delo v tesnem prostoru je naporno in odgovorno.

Ta vlečna klop je bila v začetni fazi obratovanja, pred tridesetimi in več leti opremljena s primitivno, komplicirano in neodgovarajočo napravo, ki je vračala kilogramski vlečni voziček v prvotni položaj. Okvare in zastoji ter izpadi produkcije so bili na dnevnem redu, poleg tega pa so se večali tudi vzdrževalni stroški.

Zaposleni na tem delovnem mestu so pred dvajsetimi leti odstranili to nesodobno in neodgovarajočo napravo. Problem so vsaj za-

časno rešili s tem, da so zaposlili na to delovno mesto še enega človeka, ki je moral skrbeti za povratek vlečnega vozička na začetni položaj. Delo te nove delovne sile je bilo naporno in utrudljivo, na izmenjo je moral prehoditi 3,5 km poti in vleči za seboj 100 kg bremena, v treh izmenah torej 11 km.

Ta ukrep vsekakor ni bil ustrezen, lahko ga smatramo kot korak nazaj. V cilju, da bi sprostili delovno silo in da ne bi bilo potrebno delovnemu človeku prekomerno trošili fizično silo, je tov. Maks Zupan, delovodja v cevni, začel resno razmišljati, kako bi na sodoben način rešil ta dolgoletni pereči problem v cevni pri vlečenju cevi.

Po dolgoletnem opazovanju in študiju dela je izdelal izboljševalni predlog št. 1287, s katerim je odlično rešil problem vračanja vlečnega vozička s pomočjo diferencialnega protiutežnega sistema, ki odlično služi svojemu namenu in je edino možna ustrezna rešitev v danih okoliščinah pod nizko leseno streho in tesno odmerjenem prostoru okoli vlečne klopi. Vlačilci in tudi obratovodstvo cevarne je z napravo nad vse zadovoljno, prav tako so se pohvalno izrazili o izvedbi tudi tozadevni strokovnjaki, oddelek delovne varnosti in HTZ. Rezultat te tehnične izvedbe je večja proizvodnja cevi, lažje delo, priznanje in enkratna denarna nagrada v višini 6.000 din za prizadevnega Maksa Zupana.

Redukcija električne energije v oktobru

Vsem nam je bilo znano, da je bil mesec oktober sušen, le proti koncu meseca je nekaj dni deževalo. Prav zato lahko mesec oktober imenujemo mesec velike redukcije električne energije, katere vzrok je pomanjkanje vodne energije naših rek, ki tako ne morejo

če je ne bi omilili s tem, da so delavce iz obratov, ki niso obratovali zaposlili drugje ali pa so v tem času izkoristili svoj redni letni dopust. Zgornje naj nam bo v opozorilo, da bomo vedeli ravnati z dragoceno električno energijo, ki jo prečesto po nepotrebnem trošimo.

	kWh	t	cena 1 t	stroški
El. peč I.	257.000	311,59	74.859	22.915.000
El. peč II.	66.400	74,46	74.859	7.447.000
Valj. 2400	90.900	1771,4	92.117	160.350.000
Zič. valj.	92.000	1007,6	65.443	65.826.000
Valj. 1300	35.100	311,45	103.522	33.310.000
Zičarna	104.250	949	90.333	85.700.000
HL. valj.		232,5	128.566	30.020.000
Lahka pr.	13.350	290	89.000	25.600.000
Težka pr.	10.450	333	70.507	11.650.000

Skupni stroški zaradi redukcije:

443.798.000

Stefan Nemec

oskrbeti hidrocentral s prepotrebno silo, ki je potrebna za proizvodnjo električne energije. Razumljivo je, da so tako potrošniki sprejemali premajhne količine energije, kar pa je okrnilo njihovo obratovanje. Da bi se to preprečilo, smo prešli na sistem građenja kaloričnih central, vendar imamo teh še premalo, da bi zadostile potrebam potrošnikov v sušnih mesecih. Rezultat pomanjkanja stalne električne energije pa so neljubne redukcije električnega toka, ki so povezane z veliko gospodarsko škodo. Stroški, ki nastajajo ob času redukcij, so na strani proizvajalca električne energije, zlasti pa še na strani potrošnika, ki so tudi mnogo večji, kajti s tem, da je potrošnik utrpel redukcijo električne energije, so nastali veliki stroški zaradi izpada proizvodnje. Da si bomo lažje predstavljali, kakšno škodo je utrpelo naše podjetje zaradi redukcij električne energije v oktobru, vam prinašamo nižjo tabelo z razporedom gospodarske škode po posameznih obratih.

Kakor je razvidno iz podatkov, ki so navedeni v tabeli, je znašala škoda zaradi redukcije samo v oktobru skoraj pol milijarde dinarjev. Ta škoda pa bi bila še večja.

da smo zaradi redukcije električne energije v oktobru utrpeli skoraj pol milijarde gospodarske škode,

da so naši bruto osebni dohodki v devetih mesecih znašali skoraj 2 milijardi dinarjev,

da je povprečni mesečni dohodek visokokvalificiranega delavca v naši Železarni v prvem devetmesečju znašal 31.376 din (neto).

M. Noč

Končno le ...

Končno smo dobili na Javorniku novo kantino. Le kdo se ni obregnil ob neokusno, nehigieno in veliko premajhno staro kantino. Domovala je pod napuščem, ki bi komajda ustrezal za kurnik. Valjavci in vzdrževalci so se godrnjaje drenjali ob vedno mokrem pultu. Po deset in več minut čakanja so dočakali svojo polovico — repek, ki naj bi predstavljal polovico kranjske klobase.

Klobasa sicer ne bo nič večja, toda vse drugo se je močno spremenilo. Nova kantina v podaljšku stavbe lahke proge se je zelo približala zahtevam časa. Predvsem pa ustreza higien-skim pogojem. Opremljena je z velikim hladilnikom, avtomatskim električnim štedilnikom, toplo in mrzlo vodo, policami, omarami in pultom. Posebnost nove kantine je, da si postrežen skozi prodajno okno v jedilnici lahke proge. Svojo malico lahko poješ seže za mizo v preurejeni jedilnici.

Javorničani smo z veseljem sprejeli novo kantino, ki je bila zgrajena in urejena s prizadevanjem grupnega vodstva valjarn in s sredstvi, ki jih je delavski svet določil v te namene.

Istočasno pa že postavljamo vprašanje, kdaj in kje bomo delili topli obrok?

Zaenkrat vemo, da se je že izpraznila sedanja pisarna kartoteka in knjigovodstva v higienah lahko proge. — Prebita so nova široka vrata iz sedanjega jedilnice. Oba prostora pred novo kantino bosta opremljena z mizicami in stoli, s čimer bodo dani pogoji za delitev toplega obroka.

Predvidoma bi se v teh prostorih delil topli obrok za obrat Javornik I, valjarno 2400 in pomožne oddelke. Valjarna tanke pločevine in vzdrževalci bi dobivali topli obrok v jedilnici novih higien tanke pločevine.

Prostori v higienah lahke proge bi zadostili za razdelitev 700 obrokov hrane dnevno v vseh treh izmenah. Manj ugodno bo razdeliti okrog 500 obrokov dnevno v jedilnici tanke pločevine, ki je znatno manjša.

Prostori bodo urejeni — lahko računamo — do 29. novembra. Ostane še odprto vprašanje jedilnega pribora, posode, kuhanja in dobave ter organizacije delitve po dminah. Preko 1200 interesentov za topli obrok na Javorniku želi zvedeti od odgovornih, kdaj bodo rešena in urejena tudi ta vprašanja.

GOSPODINJSKI IZOBRAŽEVALNI CENTER in trgovsko podjetje »ZARJA« — JESENICE, se iskreno zahvaljuje vodstvu ŽELEZARNE in vsem tistim uslužbencem, ki so nam pri razstavi »SODOBNA OPREMA« v stolpnicah, nudili pomoč v obliki idej, nasvetov in storjenih uslug.

Pogled na naselje blokov in stolpnic z Mirce

Poročilo stanovanjske komisije na 18. rednem zasedanju delavskega sveta

28. 10. 1959 je DS imel svoje 18. redno zasedanje. Na tem zasedanju sta bili samo dve točki: Razprava o problematiki predelovalnih obratov in visokih peči ter poročilo stanovanjske komisije.

V prvi točki dnevnega reda je DS nadaljeval z razpravo o problematiki, ki se pojavljajo v naših obratih. Tako smo do sedaj že razpravljali o valjarnah, martinarni, prometu in transportu. V načrtu pa so še v bližnji prihodnosti energija, vzdrževanje, kadrovska služba in komunala. Takšne razprave so se do sedaj pokazale kot zelo potrebne in koristne, bile pa bi še bolj uspešne, če bi se odgovorni bolj zavzeli, da bi izpolnili vse tiste sklepe, ki jih je DS sprejel.

Tudi razprava o predelovalnih obratih in visokih pečeh je pokazala, da je precej vprašanj, ki se bodo morala rešiti, da bo proizvodnja v teh naših zelo važnih obratih še boljša. Mnogo vprašanj, ki se danes pojavljajo kot problemi, je lahko rešiti z boljšo organizacijo dela in boljšim izkoriščanjem delovnega časa in kolektorskega fonda. Nekaj pa je tudi takšnih vprašanj, za katera bomo morali vložiti precejšnja sredstva, če jih bomo hoteli rešiti.

Tega se člani DS prav dobro zavedajo. Da bi lahko sprejeli čim več in čim boljše sklepe, so imenovali komisijo, ki jo sestavljajo: Anton Pintar, predsednik UO; Anton Dolenc, član DS; Mile ing. Nikolić, grupni šef predelovalnih obratov; Alojz ing. Pohar, grupni šef visokih peči; Ivan ing. Arzenšek, pomočnik tehnične direktorja.

K sodelovanju s to komisijo so povabljeni še glavni direktor ing. Matevž Hafner, obratovodja elektrodne oddelka ing. Leon Knez ter predsednik DS Franc Gašperin.

Ta komisija bo na podlagi poročil in razprave sestavila predlog sklepov, ki naj bi v znatni meri rešili vsa tista vprašanja, ki se danes pojavljajo kot problemi, ki ovirajo proizvodnjo v teh obratih in njen razmah.

O sklepih, ki jih bo delavski svet sprejel na podlagi predlogov te komisije, bomo člani kolektiva obvestili v eni prihodnjih številkih Železarnja.

V drugi točki dnevnega reda je bilo podano poročilo stanovanjske komisije. Razpravljalo se je o sestavi prednostne liste za delitev stanovanj in o reševanju pritožb posameznih prosičev na prednostno listo.

POROČILO STANOVANJSKE KOMISIJE

Komisija je začela s svojim delom 7. 9. 1959. Ugotovila je, da je za stanovanja vloženih 828 prošelj. Razumljivo je bilo, da se vse prošnje ne bodo mogle upoštevati, zato je komisija sprejela sklep, da bo za osnovo vzela prednostno listo, ki je bila sestavljena za leto 1957-58. K tej listi je komisija dodala še najbolj pereče probleme, ki jih je izločila iz pregledanih prošelj. Komisija si je ogledala 420 stanovanj, jih takoj na mestu ocenila in točkvala. Na podlagi tega točkovanja in prvotne prednostne listine je bila sestavljena nova prednostna lista, na katero so prišli v poštev za stanovanja

vsi oni prosičci, ki so imeli več kot 23 točk ter nekaj najnujnejših primerov z 22 točkami. Ker pa se vsem tem, ki so imeli več kakor 23 točk, ni moglo rešiti stanovanj, sko vprašanje s stanovanji, ki jih je imela komisija na razpolago za delitev, je komisija morala rešiti tudi nekaj vlog prosičev, ki so imeli manj točk, da je tako dobila potrebno število primernih stanovanj.

Po dobi zaposlitve v Železarni so stanovanja razdeljena sledeče: delavcem z zaposlitvijo nad 20 let 32 primerov, do 20 let 102 primera, do 10 let 42 primerov, do 5 let 17 primerov, do 3 let 11 primerov.

Po tem, kako so imeli posamezni prosičci številčno družino, je komisija delila stanovanja: družinam s 6 in več člani 21, s 5 člani 40, 4 člani 74, s 3 člani 44, poroče-

Dajte me kamor hočete, samo v stolpnico ne

vanj tudi za one prosičce, ki so imeli dovolj točk.

Kako je bila prednostna lista sestavljena, so se člani kolektiva lahko prepričali, saj je bila 10 dni nalepljena na oglasnih deskah po obratih. Vsakemu prosičcu pa je bila dana možnost in pravica, da se pritoži preko sindikalne organizacije na Delavski svet.

Komisija je preko sindikalne organizacije, Upravnega odbora in direktno od prosičev sprejela skupaj 153 pritožb. Od teh pritožb jih je bilo 17, v katerih se prosičci niso strinjali z dodeljenimi stanovanji; vse ostale pritožbe pa so se nanašale na to, ker prosičci niso bili upoštevani pri delitvi stanovanj, kar pa je razumljivo, saj komisija vsem 828 prosičcem stanovanj ni mogla dodeliti.

Komisija je po pregledu vseh pritožb predlagala Delavskemu svetu, da se iz prednostne liste črta 10 takih prosičev, ki so sami odgovorili na ukazano stanovanja in nekaj takih, pri katerih je komisija ugotovila, da so ob prvem pregledu navedli netočne podatke. Namesto teh je komisija predlagala, da se v prednostno listo vnese naslednjih 16 prosičev, ki so na podlagi pritožb najbolj upravičeni do stanovanja.

Razdelitev stanovanj v številkah: stanovanja so dodeljena 164 delavcem, 31 nižjim uslužbencem, 7 višjim uslužbencem.

Dvig proizvodnosti dela in zdravstveno stanje delovne sile

Ena najvažnejših stvari za dvig proizvodnosti dela je zdravstveno stanje zaposlene delovne sile, poleg psiho- in fizičnih sposobnosti. — V našem podjetju imamo registriranih 551 delovnih, vojaških in drugih invalidov.

V zadnjih letih se vedno bolj pojavljajo primeri, da delavci na razne načine iščejo možnosti zaposlitve na lažjih delovnih mestih. Vzroki so različni: osebni

spori, težnja po lažjem delu in tudi upravičeni (teh pa je zelo malo) zaradi zdravstvenih razlogov. V ilustracijo naj bodo naslednji podatki:

V letu 1955 so zdravniki obratne ambulate izdali 6 potrdil za premestitev na lažje delo, leta 1956 29, leta 1957 52, leta 1958 58 in prve tri mesece v letu 1959 14 potrdil. Skupaj torej 159 primerov, od katerih je bilo izredno malo upravičenih. Če tem 159 potrdilom prištejemo še 551 invalidov, je to že zelo visoka številka in bi praktično vsak deseti delavec moral imeti lažje delo. Vsi pa vemo, da v črni metalurgiji ni dovolj delovnih mest, kjer bi bilo lahko delo, zlasti ne pri nas na Jesenicah, kjer je večina naprav zastarelih in je v veliki meri potrebna fizična odpornost delovne sile.

Tak način izdajanja potrdil ne vodi k dvigu proizvodnosti dela in ustvarja težave personalni službi. V primeru, ko zahteva delavec premestitev na lažje delovno mesto, bi bilo to zahtevo treba predložiti invalidski komisiji, ki bi ugotovila zmanjšano delazmožnost in tudi odredila delovno mesto, ki bi ga priza-

deli delavec lahko zasedal. Tak postopek je treba uveljavljati iz zgoraj omenjenih razlogov in pa zato, da delavca ne prikrajšamo zaradi upravičenega zahtevka, ko se rešuje vprašanje odmere osnove za pokojnino in pokojninski razred.

Treba pa je tudi pogledati, kako je z zdravstveno preventivo v našem podjetju. Osnovna naloga v skrbi za človeka je, da preprečimo razna obolenja in daljšo odsotnost zaradi bolezni z dobro organizirano zdravstveno preventivo. Potrebno bi bilo, da bi se s tem vprašanjem bavil en zdravnik s potrebnim zdravstvenim osebjem za obrate Jesenic, drugi pa za obrate Javornika.

Naloge tega obratnega zdravniškarja naj bi bile:

1. da nudi pomoč v primerih, ko tega bolničar na rešilni postaji ne zmore;
2. da nastopa kot preventivec;
3. da je tista merodajna oseba v podjetju, ki daje neposredne predloge za preventivno zdravljenje, za premestitev na drugo delovno mesto zaradi zdravstvenega stanja;

(Nadaljevanje na 8. strani)

Jože Rozman

Posebnosti nagrajevanja v letu 1959

Kljub temu, da tvori tarifna postavka samo osnovo za delitev osebnih dohodkov, se vendar iz podatkov, ki so na razpolago po višini tarifnih postavk, za posamezna delovna mesta zrcali razlika, ki razumljivo vpliva na višino prejemkov delavcev, zaposlenih v posameznih podjetjih črne metalurgije. Če te tarifne postavke primerjamo s tarifnimi postavkami na enakih delovnih mestih v drugih železarnah, zasledimo naslednje:

1. Osnovne tarifne postavke vodilnih uslužbencev, delovodij in visokokvalificiranih delavcev so v vseh podjetjih, razen Železarn Smederevo, znatno višje od tarifnih postavk v Železarni Jesenice.
2. Tarifne postavke srednjih strokovnih uslužbencev in kvalificiranih delavcev so v glavnem, posebno pri vzdrževalcih, nekoliko višje, dočim so
3. tarifne postavke polkvalificiranih, nekvalificiranih delavcev in nižjih strokovnih uslužbencev, slednjih nekoliko manj, vendar pa znatno nižje od tarifnih postavk v Železarni Jesenice.

Razpore med posameznimi kategorijami so vsa ostala podjetja čr-

ne metalurgije popravila navzgor v korist delovodij, visokokvalificiranih delavcev in višjih strokovnih uslužbencev. V Železarni Jesenice pa smo poleg ostalih zvišali tarifne postavke nekvalificiranih in polkvalificiranih delavcem kakor tudi nižjim strokovnim uslužbencem. Ker se po tarifnih postavkah računa tudi preseganje norme, so seveda ta povišanja prišla še bolj do izraza.

Iz navedenih podatkov lahko ugotovimo, da so ostala podjetja izrabila razlike v razponih veliko bolj trdo kakor v naši Železarni in sicer tako, da so popravljali tarifne postavke kvalificiranih in visokokvalificiranih delavcev ter vodilnih uslužbencev. Kljub temu, da so vsa priporočila višjih forumov temeljila na tem, da se razpore poveča v korist višjih kategorij tako delavcev kakor uslužbencev, smo pri nas prilikom primerno zvišali tudi prejemke nižjih kategorij. To so narekovali posebni pogoji, ki so na Jesenicah zelo značilni in sicer v glavnem, ker so Jesenice prilično pasiven kraj, drugič pa nas je vodilo k temu pomanjkanje nekvalificirane delovne sile.

(Nadaljevanje s 3. strani)

Norme so povprečno dosežene za celo podjetje 1,34 % — najvišje v kamnolomu 1,56 %, sledi remont plavža z 1,51 %, žična valjarna z 1,44 % itd.

Premije

Grupne premije skupno dosežene (brez ekonom. fakt.) 30.751.253 din
izplačano (II.—VIII.) 21.401.218 din
ostanek trenutno še neizplačan.

Upravičencev je bilo skupno 449 in znaša povprečno 100 % premija na enega 8.561 din.

Individualne premije se od 1. aprila t. l. za vse upravičence izplačujejo 100 %, skupno je bilo doseženih v 9 mesecih 44.840.358 din
izplačano 37.311.354 din
ostanek trenutno še neizplačan.

Povprečni mesečni neto osebni prejemki:

Ročni delavci	Duševni delavci
VK 31.376 din	V 40.424 din
KV 24.115 din	S 23.804 din
PK 17.647 din	N 16.680 din
NK 13.851 din	

za celo podjetje je mesečni povprečni neto osebni dohodek po stanju 30. septembra 1959 — din 23.078.—

Narodni dohodek

V 9 mesecih smo dosegli narodnega dohodka skupno 9.257.365.663 din, to se pravi, da je vsak, ki je v naših seznamih bil 30. septembra 1959 dosegel narodni dohodek 1.385.418 din, če pa primerjamo na lansko leto, pa več (za celo leto 1959) za 121.743 din, kar upravičuje izplačilo za 11 % več osebnih prejemkov, kakor lani v istem času.

Stanko Ravnik

Milan Polak

Polletni gospodarski uspehi naše komune

Skupni plenum Okrajnega komiteja ZKS in Okrajnega odbora SZDL je dne 22. oktobra 1959 obravnaval gospodarjenje v prvem polletju letošnjega leta z namenom, da oceni politično razpoloženje prebivalstva našega okraja z ozirom na dosežene uspehe v gospodarstvu okraja, republike in federacije, drugič, da na osnovi analize prehojene poti postavi osnovne smernice za gospodarsko in politično akcijo v bližnji prihodnosti, na katerih bi slonel plan za leto 1960 in tretjič, da bi osredotočil vse sile za to, da bi bil perspektivni plan do leta 1961 izpolnjen že v prihodnjem letu za kar obstojijo realne možnosti.

Ugotovitve plenuma so toliko pomembne, da je o njih potrebna seznaniti kar najširši krog državljanov in predvsem članov našega kolektiva. Iz plenuma bi povzeli samo nekatere najpomembnejše ugotovitve, iz katerih bodo razvidni uspehi gospodarjenja.

Kmetijska proizvodnja je letos presegla vsa pričakovanja, saj je presegla rekordno letino 1957. leta in celo raven petletnega načrta za leto 1961. Proizvodnja pšenice in rži je dosegla 4.000.000 ton, kar je za 25 odstotkov več, kot je bilo planirano, oziroma za 600.000 ton, to je za 18 odstotkov več, kot v rekordnem letu 1957, ali pol milijona ton več, kot je bil planiran pridelek za leto 1961. Po ocenah znaša povprečni pridelek pšenice na hektar 18,5 meterskih stotov.

Pridelek italijanskih sort pa se ceni celo od 35 do 50 meterskih stotov. To so veliko večji hektarski donosi, kot smo jih bili vajeni do sedaj in ki so se gibali okrog višine 12 stotov. Prav tako se pričakuje, da bo pridelek koruze večji, kot je bil v letu 1957, ko je bil rekorden ter je znašal 5,7 milijonov ton. Enako bo tudi pridelek sladkorne pese predvidoma za 10 odstotkov večji.

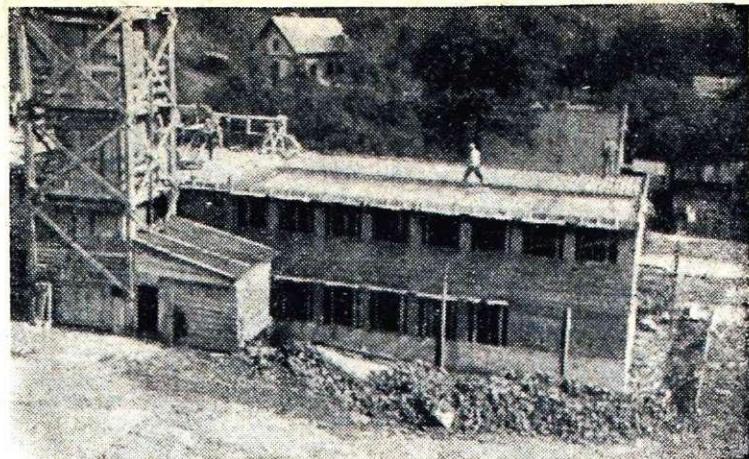
Tem uspehom v kmetijstvu se pridružujejo na osnovi poročil o izvrševanju plana tudi ugodni rezultati doseženi v ostalih panogah gospodarstva, posebno še v industriji. Ne da bi navajal podatke iz drugih republik, nam podatki našega okraja dokazujejo, da je bruto produkt, ki je bil planiran, da se bo povečal za 8,5 odstotka v primerjavi z lanskim prvim polletjem dejansko presežen za 16,2 odstotka. Narodni dohodek, ki je bil planiran, da bo letos večji za 9,5 odstotka je v isti primerjavi kot prej presežen za 14,6 odstotka.

V industriji okraja so količinsko presegli plan za 5,7 odstotka napram 4,2 odstotka, kolikor je bil planiran. Izvoz industrijskih artiklov od planiranih 22,6 odstotkov je bil izpolnjen v prvem polletju že s 53,8 odstotka. Produktivnost v industriji je porastla za 5,7 odstotka, plan pa je predvideval le 4,2 odstotka. Zaposlenost se je povečala za 1,1 odstotka, v industriji pa je bila za 0,8 odstotka celo pod planom.

210 milijonov din. Zgrajenih je bilo 5 novih šol, dve sta adaptirani, in 6 novih ambulant ter zdravstveni dom v Kranju. Več občin gradi kopališča — v nekaterih se pripravljajo na gradnjo. Poleg teh objektov je bilo zgrajeno še precej drugih objektov družbenega standarda.

Tudi za avtobusni promet so letos porabili 119.164.000 din investicijskih sredstev. Izdatki za zdravljenje, nadomestilo za čas bolezni, oprema za dojenčke, pogrebne, otroški dodatki in pokojnine so porastle za 2580 milijonov v letu 1956 na 3427 milijonov do konca leta 1958. V prvem polletju letošnjega leta pa znašajo 1891 milijonov.

Ni potrebno naštevati še drugih podatkov. Ze ti konkretni podatki pričajo, da ni naše govorjenje o socializmu zgolj fraza, ampak da postaja socializem iz dneva v dan bolj otipljiva stvarnost. Vsak lahko tudi že v materialnem pogledu čuti, da živi v deželi, kjer so vsi naporji kljub težavam usmerjeni v to, da bi vsi delovni ljudje boljše in lepše živeli. To se pri nas ne da zanikati.

Gradnja internata MIŠ dobro napreduje. Vse kaže, da bo tudi ta prepotrebna ustanova kmalu dovršena

Jeseniški upokojenci še vedno produktivni

Jeseni leta 1957 je pričel tov. ing. Marolt z raziskovalnimi deli za proizvodnjo žlindrin zidakov. Izredna vztrajnost in požrtvovalnost pa je pripeljala do končnega cilja, kajti že 29. 10. 1957. leta se je pričelo s poizkusno proizvodnjo. Preizkušene so bile različne sestave z različnimi žlindrami in dodatki tako, da je bila že po enome-sečnem delu ugotovljena kvaliteta

in tehnološki postopek. Zaradi nastopajoče zime so morali z delom prekiniti.

Želeli smo — zaradi izrednega pomanjkanja gradbenega materiala — čimprej zopet pričeti z delom, toda vprašanje delovne sile je bilo prav tako pereče, kot vprašanje gradbenega materiala. Iz te zagate so nas rešili naši veterani, še vedno delavljni upokojenci Železarne Jesenice. Tovariš Janko Šranc, prekaljen in neutrudljiv organizator je zopet pokazal svoje sposobnosti in kot delovodja tega oddelka zastavil delo tako, kot ga ne bi nihče drugi. Vsak zase, ponosen na svojo moč in znanje, je pokazal, da še zna in hoče delati. Naravno je bil pri takih okolišnih uspeh zagotovljen.

Z delom smo pričeli v začetku aprila leta 1958. Marsikatero zapreko je bilo treba premostiti, najbolj pa nam je za nemoten potek dela manjkalo skladišnega prostora. Lokacija je z ozirom na bližino tovarne ter povezavo z ožkotirno železnico zelo posrečena. Boljše si ne bi mogli misliti. Preurediti bi bilo treba le delavnice, nakar bi lahko z enim stavjem izdelali trikrat toliko opeke, seveda s pomnoženo posado delavcev.

Kljub ne ravno najboljšim pogojem je bilo v letu 1958 izdelano 190.275 kosov žlindrin vtičnikov in zidakov v skupni teži 2370 ton, kar je vsekakor lep uspeh. Letos smo izdelali že nad 113.000 vtičnikov in bi jih še več, če bi imeli dovolj delovne sile in če bi bil odvoz izdelkov bolj reden.

Proizvodni stroški žlindre opeke so za približno 30 % nižji od cene navadne zidne opeke, pri boljši mehanizaciji pa bi se še neprimerno znižali, kajti meze in prispevki bremenijo proizvodne stroške s 24 %. Največjo postavko v proizvodnih stroških predstavlja cement z 39 %, tako, da odpade na vse ostale stroške le še 37 %.

Kakovost izdelkov je primerna za nižje stavbe do enega nadstropja in se njih tlačna trdnost giblje med 40 in 50 kg na kvadratni centimeter.

Vsi, ki smo pri tej proizvodnji sodelovali, smo veseli uspeha, najbrž pa so tega veseli tudi vsi tisti, ki že stanujejo v stanovanjih, zgrajenih iz teh opek in tudi tisti, ki bodo v bližnji bodočnosti stanovanja dobili. Le-teh bo skupaj 96 in sicer v 4 četvorkah na Javorniku, 4 četvorkah nad progo in 8 osmorčkah pod Mežaklo. Poleg tega so iz te opeke zgrajeni še tržnica, »Monte Carlo«, stavba šahovskega kluba, valilnica in razni manjši objekti v tovarni.

Tako so jeseniški upokojenci pomagali reševati stanovanjsko krizo. Zahvaljujemo se jim za požrtvovalno delo.

V zadnjih letih se močno dviga proizvodnost dela, kar dokazujejo podatki o preseganju norm, ki je bilo po letih naslednje:

V letu 1956 smo presegli normo za 15 %.
V letu 1957 smo presegli normo za 25 %.
V letu 1958 smo presegli normo za 28 %.
V I. polletju 1959 smo presegli normo za 33 %.

Močan porast osebnih dohodkov

Močno so porastli dohodki zaposlenih. V industriji je bil dosežen mesečni neto dohodek 19.318 din na zaposlenega. Najvišji pa je bil 25.779 v črni metalurgiji. Prav tako so porastli dohodki zaposlenih v gradbeništvu, kjer je povprečni mesečni dohodek na enega zaposlenega znašal 14.235 din, v prometu 18.820, gozdarstvu 14.614 din itd. — Povprečno so dohodki v industriji za 24,4 odstotka večji, kot so bili v vsem letu 1958.

Skupni dohodki prebivalstva so porastli za 20,6 odstotka. Do-hodki pa še vedno naraščajo, kar se vidi iz naslednjega podatka: v prvem polletju je bilo izplačanih plač mesečno za 773 milijonov 526 tisoč dinarjev. V tretjem tromesečju pa že za milijardo 6 milijonov 609 tisoč dinarjev. K tem dohodkom pa bo treba prišteti še dohodke iz kmetijstva.

Kaj ti podatki povedo?

Da je naše gospodarstvo zajel na vseh področjih ogromen razmah in da izredno hitro narašča narodni dohodek, saj znaša porast v FLRJ zadnja 3 leta povprečno 12 odstotkov na leto, planirano pa je bilo le 9,1 odstotka. Očitno je k temu največ prispeval naš družbeni sistem in pravilna gospodarska politika.

Uspehi v kmetijstvu so posledica velikih investicij in povečanja mehanizacije (saj je v državi že 32.000 traktorjev), uporabe umetnih gnojil, kvalitetnih semen, kooperacije itd. Zaradi povečanja pridelka bomo preskrbljeni s krušnim žitom za prihodnje leto. Zato je Izvršni svet sklenil, da prihodnje leto ne bomo uvažali pšenice iz ZDA in SZ. Ta sklep je ogromnega političnega pomena, saj krepi našo samostojnost in ugled v svetu. S tem bomo tudi zmanjšali deficit v zunanje-trgovinski bilanci, kar bo zelo ugodno vplivalo na vse gospodarstvo.

Iz tega ugotovimo, da so ugodni rezultati doseženi v industriji posledica pravočasne nabave

surovin in energije. Investicije prinašajo prve večje sadove.

V ilustracijo teh trditvev bi navedli le najvidnejše podatke. Poglejmo hranilne vloge: Kažejo hiter porast, saj so znašale leta 1956 278.659.000, leta 1958 že 731.830.000, do 31. avgusta 1959 pa že 922.200.000. Hkrati ko beležimo tu porast, pa potrošniški krediti ostajajo približno na istem nivoju. Leta 1956 so znašali 307.771.000, leta 1958 približno 372.000.000 in do 31. avgusta 1959 znašajo 421.000.000. Poleg tega lahko ugotovimo, da je v kranjskem okraju privatno nabavljenih motornih koles in avtomobilov kakor sledi: leta 1957 280 motornih koles in 101 avtomobil, leta 1958 že 473 motornih koles in 249 avtomobilov. Do 30. septembra letos pa 548 motornih koles in 275 avtomobilov. Število radionaročnikov je znašalo leta 1956 okoli 16.300, sedaj jih imamo že 25.757.

Podatki o stanovanjski graditvi pa kažejo naslednje: V letu 1958 je bilo dograjenih 570, letos pa 913 stanovanj. Nedograjenih iz leta 1959 bo ostalo 1007, v letu 1960 pa se predvideva pričetek gradnje 749 novih stanovanj.

Za investicije v trgovini je namenjenih letos 313.407.000 din. V prvem polletju je bilo že porabljenih 105.491.000 din. V letu 1958/59 je bilo na novo urejenih in adaptiranih 34 trgovskih lokalov in 22 gostinskih obratov. Za turizem in gostinstvo je letos predvidenih 322.769.000 din, od tega je bilo v prvem polletju porabljenih le 85.661.000 din. Za obrtno dejavnost je letos na razpolago 265.978.000 din. V prvem polletju je bilo porabljenih le 122.156.000 din.

Za komunalne objekte je letos predvideno 760.000.000 din. V prvem polletju je bilo porabljenih le 435.239.000 din. Za razne kanalizacije in vodovode je v letu 1958/59 bilo porabljenih 540 milijonov din, za ceste in mostove 110.000.000 din. Za električna omrežja pa je bilo porabljenih

Tovariš Ručigaj, obratovodja šamotarne v krogu svojih najstarejših delavcev, železarskih veteranov, ki so kljub svoji starosti in dolgoletnemu delu v Železarni tudi sedaj v pokoju še vedno produktivni. Tisoče kosov opeke so proizvedli v tem kratkem času, odkar je ponovno oživela opekarna na Stari Savi. To je brez dvoma najstarejši kolektiv v naši Železarni. Najstarejši med njimi je Pogačnikov ata, ki je nedavno slavil tudi veliki življenjski jubilej — zlato poroko.

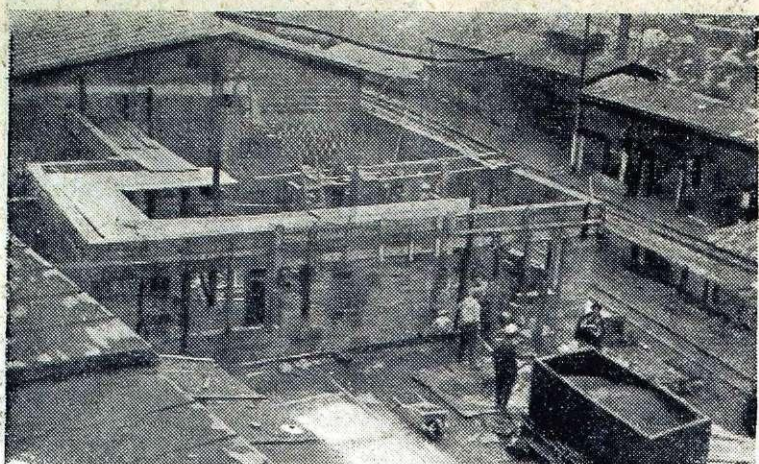
Skrb za standard naj bo v središču politične aktivnosti v komuni

Na podlagi teh ugotovitev sta bila plenuma mnenja, da bi morala biti tudi v prihodnjem letu skrb za standard v središču gospodarske in politične aktivnosti v našem okraju. Zato je potrebno planirati tak porast proizvodnje, ki bi v okviru republiškega povečanja, zagotavljal, da bo predvideni plan za leto 1961 izpolnjen že v letu 1960 — tudi v našem okraju. Da to dosežemo, je potrebno posvetiti vso skrb investicijski politiki in pravočasnemu izvrševanju investicij, predvsem rekonstrukcije obstoječih podjetij. Rekonstrukcije pa morajo biti takšne, da bo proizvodnja tehnično modernjša tako, da bi lahko podjetja napravila z isto, ali celo zmanjšano delovno silo bolj kvaliteto blago, v večjih količinah, za delavce pa bi delo moralo postati lažje. Občinski zbori proizvajalcev pa bi pri tem nujno pretresali umestnost razvojnih konceptov posameznih podjetij. Sicer mora metoda njegovega dela biti

taka, a ne bi jemala samostojnosti podjetja, ali pa se spremenila v operativni organ. Bolj nujno je, da posreduje jasne in pametne koncepte, razvija ideje, razgledanost, perspektivnost in širokopoteznost pri vodilnih ljudeh v podjetjih ter pomaga izdelati globlje gospodarske analize, da se ne bi vrtile le okoli manj pomembnih vprašanj.

Pospešiti je treba rast novih strokovnih kadrov in kooperativno delo med podjetji, ki naj omogoči racionalnejšo proizvodnjo. Pri tem naj se obračuna z lokalističnimi težnjami, konzerativnostjo in cehovstvom, tako v občinah, kakor v podjetjih. Pristopiti je takoj v akcijo, da bi se napotila plenumov obravnavala v vseh gospodarskih organizacijah in občinah in sprejeli primerni zaključki, ki naj bodo jamstvo, da bo perspektivni plan našega okraja dejansko izvršen v celoti v prihodnjem letu.

Zvone Labura

V delu je kantina za topilniške obrate. Stara kantina pod rakami še zdaleč ne ustreza higienskim predpisom o tovrstnih lokalih. V teh povečanih prostorih pa bo predvidoma urejena jedilnica, kjer se bo delil topel obrok za celotno topilniško ekonomsko enoto

Milan Antonič

Predstavniki CK NOJ med nami

Ze dalj časa je znano, da CK NOJ in ZSJ pripravljata skupno sejo. V zvezi s temi pripravami je tudi Centralni komite NOJ razposlal po vseh večjih industrijskih centrih širom domovine posebne dopise v obliki vprašanj, ki se nanašajo od splošnih podatkov do podatkov o pravilnosti ocenjevanja delovnih mest in podobno. Na ta vprašanja so v glavnem odgovarjali samo večja podjetja, v katerih je lahko prišla analiza do pravega izraza. Vzporedno s razposlanimi dopisi oziroma vprašanji poslami, pa so bile poslane na teren posebne komisije od strani CK NOJ, ki naj bi same pregledale in ugotovile stanje po posameznih podjetjih. Tako je tudi nas obiskala komisija dveh predstavnikov CK NOJ, ki ju je spremljal novoizvoljeni sekretar CK LMS Tone Preložnik. Razgovor, ki se je razvil med omenjenimi predstavniki in našimi mladinskimi funkcionarji, je bil zelo pester. Žal pa brez predstavnikov naših družbenih organizacij. Res je, da je bila prav ta dan seja občinskega ljudskega odbora.

Razgovor se je v začetku dotaknil splošnega dela mladinske organizacije, tako stanja organizirane in neorganizirane mladine, dalje dejavnost posameznih aktivov kakor tudi vzrokov za ne-dejavnost posameznih aktivov. Za splošnim uvodom se je razvila razprava, ki je zajela vse veje našega družbenega življenja. V tej razpravi se je obravnavalo tudi vprašanje odnosa starejših delavcev do mlajših. Iz razprave je bilo razvidno, da celo člani Zveze komunistov nočejo razumeti mladega človeka in ga često zaradi njihove vplivnosti v obratu, zapostavljajo na

samem delovnem mestu. Tako početje je povsem nepravilno in ne vodi k skupnim uspehom. Menimo, da je to resnično velika napaka, ki jo je treba odstraniti.

Načeli smo tudi vprašanje o sodelovanju mladine pri reševanju samih stanovanjskih problemov, o sodelovanju mladine v tarifni politiki in o obveščanju predstavnikov mladine o sklepih delavskega sveta. Mladinci so namreč med razgovorom povedali, da še nikdar niso videli napisanih sklepov delavskega sveta. V tej res zanimivi in pestri razpravi smo prišli do spoznanja, da bi bilo včasih resnično potrebno, da mladina na lastno iniciativo skliče sestanek množičnih organizacij, da se pogovori o vprašanjih naše družbe,

Mnogo je razprav, vprašanj in raznih govoric, ki se nanašajo na stanovanjsko reformo v najbližji prihodnosti. S tem v zvezi, dajemo članom kolektiva pojasnilo glede izpolnjevanja ankete, ki omogoča hitrejšo gradnjo stanovanj na Jesenicah.

Na seji predsedstva Zveznega odbora SZDL je rečeno: »Če se postavimo na stališče, da je stanovanje potrošna dobrina — to stališče je edino pravilno — potlej je jasno, da mora biti uporaba stanovanja najposredneje povezana z dohodkom vsakega posameznika, z njegovo osebno koristjo. To pomeni, da mora tisti, ki želi boljše stanovanje, več delati, proizvajati, doseči večji dohodek. To je bistvo bližnje stanovanjske reforme, s katero bomo, na tem zelo važnem

saj je prav mladina tista, ki več vidi in sliši kot ostali. Rezultat tega pa je, da nepoučen mlad človek začne razmišljati o tem in često se zgodi, da stvari ne pojmuje pravilno in nastanejo primeri, da so taki mladinci potem kritizirani od strani odraslih ljudi. Ugotavlja se, da prav tisti, ki so odgovorni za delo z mladino posvečajo mlademu človeku najmanj pozornosti in ga na vsakem koraku, če jim je le dana prilika kritizirajo in grajajo.

Kot je razvidno, je bila debata s predstavniki CK NOJ nad vse plodna in vsekakor tudi koristna, treba se bo le držati sklepov, sprejetih na tej debati in s skupnimi močmi odstraniti nepravilnosti, ki hromijo naše skupno delo.

Dobili smo obisk z Reke

Ura se je nagibala na 21. ko smo pred Železarno čakali na tovariše z Reke. Pričakovali smo obiske kluba Mladih proizvajalcev iz ladjedelnice »3. MAJ«. Po kratkem pozdravu s starimi znanci smo se skupaj z njimi odpeljali v Dom tabornikov na Planini pod Golico. (Pri nas na Jesenicah, žal, še nimamo prostora, kjer bi lahko prenočili večje število ljudi.)

Naslednji dan je bil na programu ogled tovarne. Tovariši z Reke so bili po ogledu našega podjetja zelo navdušeni. Posebno jih je zanimala valjarna 2400, ker so bili poučeni, da prav tu valjamo ladijske pločevine. Po ogledu valjarne na Javorniku smo se vrnili nazaj na Jesenice, kjer smo imeli po kosilu v Kazini kratek razgovor. Pogovor je potekal v zelo prijetnem vzdušju in se je

v glavnem nanašal na delo mladine v našem in njihovem kolektivu z željo po medsebojnem sodelovanju. Ves pogovor je tudi potekal v tej smeri. Ob zaključku so posamezni mladinci iz našega kolektiva kakor tudi gostje načeli vprašanje povezave tovarniškega komiteja z občinskim komitejem LMS.

Po končanem in res plodnem razgovoru ter izmenjavi mnenj in izkušenj med obema kluboma so se tovariši z Reke odpeljali na Bled, od tam pa naprej na Reko.

Ta obiske je bil vsekakor koristen, saj smo se seznanili z delom naših sotovarišev v Klubu mladih proizvajalcev ter potrdili naše glavno geslo, ki se glasi: »Vse za bratstvo in enotnost!«

M. Antonič

Pričakujemo sodelovanje

področju našega življenja, začeli uvajati socialistično načelo »vsakemu po delu« in obenem ukinili ostanke administrativnega obdobja našega razvoja.

Dejstvo, da je v prihodnje predvidena hitrejša stanovanjska izgradnja, kot je porast prebivalstva, bomo dosegli edino s stanovanjsko reformo, v kateri je zajeta ekonomska najemnina. Same prilike na Jesenicah pa nam narekujejo, da poiščemo tudi take oblike in načine stanovanjske izgradnje, da bo zainteresirala interese za stanovanja tudi z lastnimi prizadevanji h kar najhitrejši rešitvi stanovanjskega vprašanja. To nam potrjuje zadnja delitev stanovanj, saj je kljub razdeljenih 200 stanovanj (računano s kombinacijami) ostalo še 600 prošenj nerešenih. Poleg tega je treba upoštevati tudi tiste, ki še sploh nimajo vloženih prošenj, odnosno bodo imeli potrebo po večjem stanovanju v prihodnjih dveh letih.

Ta stanovanjska problematika je sprožila misel na DS Železarne Jesenice, da je na svojem 17. rednem zasedanju sprejel sklep o perspektivni gradnji na Jesenicah za leto 1960/61. Vzporedno s to mislijo je bilo naročeno IO sindikalne organizacije, da izdela in posreduje kolektivno anketo, ki bo po-

kazala zainteresiranost posameznih članov kolektiva za sodelovanje v raznih oblikah in načinih stanovanjske izgradnje, ki so dopustne na osnovi zakonskih predpisov.

Tu je mišljeno:

1. Zadrudna gradnja — etažna lastnina.

2. Plačevanje določene vsote naprej, ki pa se odračunava od ekonomske najemnine zgrajenega stanovanja in je dedna last.

3. Z vplačevanjem mesečne najemnine takoj ob začetku gradnje in se ravno tako odračuna od ekonomske cene stanovanja.

4. S prostovoljnim delom, ki se preračuna v dinarski znesek in odbije od ekonomske najemnine.

Vsi omenjeni načini zagotovijo prioriteten vrstni red zainteresiranih po posameznih oblikah stanovanjske izgradnje.

Izpolnjevanje ankete je enostavno. Vsak anketiranec odgovori na vprašanje samo z obkrožitvijo njemu ustreznega odgovora, ki je že napisan na anketi, odnosno s kljukico v osmi točki (a, b, c) s katero se posameznik strinja.

Rezultati te ankete so odvisni od resnosti članov kolektiva in vsekakor v korist kar najhitrejši rešitvi stanovanjskega problema na Jesenicah.

ANKETA

- Stan — samski — poročen — (ustrezno podčrtajte).
- Ali imate ustrezno stanovanje?

DA	NE
----	----
- Ali bi radi dobili stanovanje v naslednjih dveh letih?

DA	NE
----	----
- Ali imate že vloženo prošnjo za stanovanje?

DA	NE
----	----
- Ali ste pripravljani sami pomagati in prispevati k hitrejši gradnji stanovanj?

DA	NE
----	----
- Ali vam ugaja način zadrudne gradnje stanovanj?

DA	NE
----	----
- Kateri tip zadrudne gradnje stanovanjskih objektov vam najbolj ugaja?

VRSTNE HIŠE

ČETVORČKI

- Obkrožite tisti tip gradnje, ki vam najbolj ugaja!
- Pazljivo prečitajte spodnje tri možnosti. Le-te vam lahko pomagajo tudi v vseh ostalih oblikah stanovanjske izgradnje, ki na Jesenicah in na Javorniku obstojijo, da si zagotovite v najkrajšem času novo stanovanje in naredite kljukico ob tisti izmed treh možnosti, ki vam najbolj ustreza.
 - Rad bi imel svoje lastno stanovanje, ki bi ga za menoj podedovali moji otroci. V ta namen sem pripravljen prispevati vnaprej 150.000, 250.000, 350.000 din — glede na velikost stanovanja (enosobno, dvosobno ali trisobno) in potem ostalo vsoto odplačevati v rednih mesečnih obrokih.
 - Da si zagotovim stanovanje, sem pripravljen plačati vnaprej določen znesek na račun najemnine. Ta znesek bi se mi pozneje upošteval v zmanjšani najemnini.
 - Da si zagotovim stanovanje, sem pripravljen opraviti določeno število prostovoljnih delovnih ur, ki bi se mi obračunale pozneje v ekonomski najemnini.
 - V tej točki navedite svoje misli, kolikor niso zajete v prejšnjih vprašanjih.

ŽELEZARNA JESENICE razpisuje

2 štipendiji

za šolanje na gospodinjstvi šoli v Poljčah

Prošnje za podelitev štipendije pošljite na Železarno Jesenice, Kadroviski sektor — komisija za štipendije, najkasneje do dne 15. novembra 1959. Prošnji priložite prepis zadnjega šolskega spričevala in oceno mladinske organizacije oziroma SZDL.

Železarna Jesenice Komisija za štipendije

Ing. Leo Knez

Nekaj beležk s potovanja po Bolgariji

Industrializacija in elektrifikacija je bila tudi za bolgarsko ljudstvo tista pot, ki naj jih reši za ostalosti in privede v lepšo in boljše prihodnost. Do danes so zgradili že številne velike hidrocentrale, ki nudijo današnji Bolgariji obilico novih jezer in so spričo prirodnih krasot njihovih visokih planin posebna atrakcija za sindikalne počitniške domove in tujski promet. Avtomobilska cesta, ki vodi od naše meje do turške in dalje v Istanbul, je vsa že tlakovana z granitnimi kockami in se vije neprestano med skrbno obdelanimi polji, vrtovi in sadovnjaki. Zgradili in modernizirali so si tudi že precej industrije, ki sama proizvaja lokomotive in vagone, motorna kolesa in bicikle, pa opremo za hidrocentrale, poljske obdelovalne stroje, motorje, žerjave in strojne naprave, ki jih rabi njihova kemična in prehranbena industrija.

Sami proizvajajo tudi varilne elektrode v teži 200 t letno. Napis v tovarni pa poziva kolektiv, da dvignejo proizvodnjo na 2700 ton. In ker jim še vedno primanjkuje tega blaga, ga morajo še uvažati, pri čemer bi se najraje orientirali na naše izdelke.

V teku najinega 6 dnevnega bivanja sva imela priliko, obiskati njihove centralne železniške delavnice (Zavod Georgij Dimitrov), njihovo Metalno (Zavod Hristo Smirneski), v katere sklopu je tudi elektrodna tovarna, dalje strojno tovarno poljedelskih strojev in traktorjev (Mašinostrojitelna Zavod Stalin) in končno tudi njihovo zaenkrat še edino železarno (Metalurgičevski Zavod Lenin), ki ima dva moderna plavža á 290 t groblja dnevno, pri letni proizvodnji 180.000 t, štiri SM peči á 50 t, ki jih kurijo pretežno z nafto ter sodobno urejeno valjarno, ki zaen-

krat valja le okroglo in kotno železo iz 300—400 kg težkih ingotov. Poleg tega sva prišla v stik tudi s tehniko tovarne parnih kotlov (Kotlostrojitelna Zavod Georgij Kirkov), tramvajskega podjetja (Zavod 6. september), Sofijske velike elektrarne (Silnotokov Zavod Vasilij Kolarov) in še strojne tovarne, označene s kratico »Proms«. Njihovo ladjedelništvo je skoncentrirano v Varni ob Črnem morju, vagonka industrija pa je v mestu Burgas, poljedelske stroje pa izdelujejo tudi v mestu Russe.

Vsem tem sva prikazovala naše jeseniške izdelke, s katerimi so z velikim zadovoljstvom varili tudi domači varilci, in sicer z veliko spretnostjo in znanjem. Med vsemi temi pa se je posebno odlikovala žena-varilka, ki je bila ne samo mojster svoje stroke, ampak je prednjačila tudi pri prekoračevanju postavljenih norm in imela zategadelj med vsemi tudi najvišji zaslužek. Z našo elektrodo »Istra«, ki je sploh še ni poznala, je takoj varila perfektno in je tudi takoj zahtevala, da jo podjetje čimprej naroči. In ker ji je bil naš čit, ki sva ga imela s seboj, tako zelo všeč, da ga je od samega veselja kar pestovala, sva ga ji poklonila

za spomin, kar je pri ostalih njenih tovariših vzbudilo izredno veselje in navdušenje.

Bralce našega »Železarja« bo gotovo zanimalo, kako je v Bolgariji s preskrbo, kakšne so trgovine in delavska stanovanja in kake so cene in zaslužki.

Kar se hrane, oblek in ostalih potrebščin tiče, Bolgarom danes ničesar ne manjka. Trgovine so bogato založene z blagom in je v njih prav tako živahen promet kot pri nas.

V njih prav luksuznega blaga, ki bi moralo biti uvoženo iz evropskega zahoda, sicer ni, ker so Bolgari že po naravi skromni ljudje in ker nočejo dajati svojih deviz za luksuz. So pa vsi čedno in okusno oblečeni in dajejo več za dobro hrano in rože, kot za lišp in modne novosti. Zato so njihove brezštevilne prodajalne sadja in sočivja prava pesem za gurmane, prav tako njihove mlekarne in »slatkarnice«. In kar je najvažnejše: povsod so cene blaga oblastno določene in do stotinke leva enotne, ne glede na to, ali jih kupiš v centru mesta v najlepših trgovinah ali daleč kje na periferiji. Isto velja sploh za vse potrošne artikle in se radioaparati, kolesa in motocikli pro-

dajajo tudi po okoliških vaseh z enako ceno.

In dalje:

urbanistični načrt mesta Sofije, ki šteje danes že 716.000 prebivalcev, se strogo izvaja po principu, da mora imeti vsako novo naselje takoj vse trgovine, brivnice in gostilne ter mlekarne v neposredni bližini, po možnosti pa kar v sklopu blokov in stolpnih, tako da gospodinjstvom ni treba hoditi dlje, kot 100 do 200 metrov, kolikor si meso, zelenjavo, mleko in jogurt ne nabavljajo kar v prizidku pod isto streho. Zaradi tega Sofija sploh nima več trgov in tudi ene gospodinjne nisva mogla srečati, ki bi nosila polne cekarje po ulicah.

Istočasno z zidavo modernih blokov urejajo v neposredni bližini tudi parke, da otrokom in babicam ni treba hoditi daleč na sveži zrak. Pri tem jih nič ne moti, če so novi hišni blok sezidali na terenu bivše kasarne. Ko z buldožerji kopljejo temelje, istočasno preorjejo tudi bivše vojaško vežbališče in ga posade z velikimi presajenimi drevesi, ki že dajejo prijetno senco, še preden so se novi stanovalci vselili v zgradbo. Zato je Sofija in njena okolica vsa pretkana s prekrasnimi parki, kjer rasto čudovi-

Ženski Kotiček

Štefka Bregant

Nekaj nasvetov za pranje

Iz izkušenj vemo, da z deževnico mnogo lepše peremo kakor z vodo, ki jo natočimo iz vodovoda. Prva vsebuje prav malo rudniških snovi, predvsem apnenca in se zato imenuje mehka voda, druga pa, ki teče po zemlji, ga ima veliko in ji pravimo trda voda.

Če damo v trdo vodo pralni prašek, milo ali milne luske, tedaj se del mila zveže z apnencem. To milo je za nadaljnje pranje izgubljeno, ker je vezano z apnencem in na perilo ne učinkuje več kot čistilno sredstvo. Pa ne samo to, da izgubimo nekaj mila, temveč nastaja še druga škoda. Izločeno milo lahko vidimo v vodi kot sivkaste ali rumenkaste svaļjke ali nekeke mazave kosmiče.

Ti svaļjki maļejo vodo, se lepijo na tkanine in se zajedajo med vlakna. S tkanin jih težko speremo in odpravimo. Perilo ni nikoli do čistega oprano, posušeno pa ima neprijeten vonj. Če pogledamo tako, že suho perilo pod povečevalnim steklom, vidimo, da se

ti svaļjki še vedno drļe vlaken v obliki majhnih kristalčkov. Pri likanju postane tako perilo trdo, za likalnikom pa se radi pokaļejo rumenkasti ali sivkasti madeļi. Če se to pri pranju stalno ponavlja, zgubi tkanina svojo proļnost, kristalčki poškodujejo nitke in blago se začne predčasno trgati, posebno na mestih, kjer bolj trpi.

Vodo moramo pred pranjem omeļčati. Ni dovolj, da zmeļčamo samo tisto vodo, v katero namoļimo perilo, temveč tudi vso ostalo, s katero peremo, ter celo dve ali tri vode, v katerih splakujemo že oprano perilo. Včasih so v ta namen uporabljali lug iz bukovega pepela, zdaj pa si pomagamo s sodo.

Ako damo v trdo vodo nekaj sode, tedaj lahko opazimo, da se voda najprej skali. To zato, ker se izloča v njej raztopljeni apnenec in se pretvarja v trdo snov, ki počasi seda na dno. V mrzli vodi poteka to izločanje počasi, če vodo segrejemo, pa veliko hitreje. Paziti pa moramo, da ne damo v vodo mila ali namiljenega perila preden ni ta proces končan. Le-ta traja v mlačni vodi približno pet minut, v mrzli pa 25 do 30 minut.

Tako zmeļčana voda ima vse lastnosti mehke vode in bomo pri pranju z njo zadovoljni.

Pri namakanju perila pazimo, da damo na dno vedno bolj umazane kose, na vrhu pa bolj čiste in boljše. Če je perilo zelo umazano, dodamo vodi za namakanje žlico salmijaka.

Se pred pranjem perilo ločimo. Posebej damo perilo, ki ga kuhamo in perilo, ki ga ne kuhamo. Kuhati ne smemo tkanin iz živalskih vlaken, kot so volna in prava svila, umetne svile, nylon, enkalon, perlon, grilon ter razno barvano in vzorčasto blago.

Tudi perilo, ki ga kuhamo, ločimo v bolj in manj umazano; v osebno, posteljno in kuhinjsko perilo.

Barvastega perila ne namakamo. Izmenčamo ga v mlačni milnici brez luga in sode. Izplaknimo ga v mlačni vodi in zadnji vodi damo malo kisa. Vodo za pranje in izpiranje boljših tkanin zmeļčamo z dodatkom boraksa.

Zelo primerno je mrzlo pranje, to je pranje brez kuhanja perila. To naredimo tako:

Belo perilo namoļimo kot običajno v mehko vodo. Ko ga po namakanju zmeļčamo in ozmemo, ga namoļimo za 12 do 16 ur v spodaj opisano raztopino. — Čas namakanja je odvisen od umaza-

nosti perila. Čim bolj je umazano, tem dalj ga moramo pustiti v raztopini.

Pripravimo si 50 litrov mehke vode in ji primešamo posebej pripravljeno milnico iz pol kilograma mila in malo vode. K tej tekočini prilijemo še dve žlici salmijaka in štiri žlice terpentina.

V to mešanico polagamo perilo kos za kosom. Med namakanjem perilo večkrat tako premešamo, da pridejo vrhnji kosi globlje v raztopino. — Po namakanju perilo zmeļčamo in ga nato tako dolgo izpiramo v topli vodi, dokler ni le-ta popolnoma čista. Nazadnje ga splaknemo še v mrzli vodi in pranje je končano. Na isti način operemo tudi pisano perilo.

Pri tem načinu pranja prihranimo v primerjavi z onim, ko perilo prekuhamo, tri četrtine na času in na človeški energiji in štiri petine na kurjavi. Izdatki za pralna sredstva ostanejo enaki. — Pri takem pranju se perilo ne poškoduje tako kakor pri kuhanju. Pri izpiranju vodo večkrat menjamo, perilo pa čim manj ožemamo.

Mladina obrata za vzdrževanje z Javornika na Krvavcu

Na letni konferenci mladinskega aktiva vzdrževanja Javornik je bil med drugim sprejet tudi predlog, da se organizira in izvede izlet na Krvavec, združen z ogledom tovarne »Iskra« v Kranju. Termin za organizacijo je bil kratak, toda ob pomoči TK LMS in sindikalnega odbora vzdrževanja Javornik, ki sta nas finančno podprla, za kar se mladina vzdrževanja najlepše zahvaljuje, se je izlet vršil po planu.

V soboto zjutraj smo se zbrali na postaji in kaj kmalu nas je vlak popeljal v Kranj. Pred tovarno sta nas pričakala člana TK LMS iz »Iskre« in porazdelili smo se v dve skupini, da bi laļe sledili poteku proizvodnje. Pokazali so nam vse oddelke od grobe izdelave do montaļe, kjer se že pripravljajo končni izdelki za trg. Na kraju so nam zavrteli še film o razvoju »Iskre« in že smo se poslovili od tovarišev naše sosednje tovarne.

Kaj naglo je hitel avtobus z veselo družbo proti Cerkļam. Potem smo po enourni hoji prišli do vznoļja Krvavca, ali bolje do spodnje postaje žičnice. Po sedemnajstih minutah voļnje smo se pripeljali na vrh. Nekateri smo se veselili voļnje, drugi so pod vplivom strahu gledali le na gondole, dočim so prvi hrepneli po odprtih sedeļih, kajti prekrasen dan je nudil zares lep razgled

na dolino, ki je ostajala pod nami.

V planinskem domu smo si najprej pogasili ļejo, nato pa še lakoto in sledil je ogled televizijskega stolpa. Kar prehitro je minil čas, ki je bil odmerjen za ogled Krvavca. Ta gorski masiv nudi ljubiteljem planin krasen razgled na okoliške vrhove, zato ni čudno, če je prav za Krvavec tolikšno navdušenje med slovenskimi planinci.

Še prijetna voļnja navzdol in avtobus nas je kar prehitro odaljil od planin. Ze smo se znašli v gorenjski metropoli — Kranju, kjer smo ostali v restavraciji »Iskra« na zabavi. Vse prehitro so beļale urice in naslednje jutro je bilo treba med Źume in v ropotanj valjarn, ki nenehno poļejo isto pesem.

Mladina vzdrževanja je bila z izletom v celoti zadovoljna in si takih ali podobnih izletov Źe Źeli. Na ta način se goji najveļje tovarištvo, saj so bili zastopani vsi poklici od pisarniških moļi preko električarjev do ključavničarjev.

PREKLIC

Preključujem veljavnost izkaznice za vstop v Železarno na ime Anton Kastelic iz obrata transport in Joļe Gorjup iz obrata Javornik I.

ZAHVALA

Ob nenadni izgubi našega dragega očeta, starega očeta in moļa

JANEZA NOČA

se najlepše zahvalujemo vsem, ki so ga spremili na zadnji poti, zlasti pa se zahvalujemo Źelezarski godbi za izvajane Źalostinke, darovalcem vencev. Zahvalo smo dolļni tudi obratu Źičarni za izkazano pomoč, kakor tudi vsem sosedom, znancem in prijateljem ob dnevih Źalosti. Źalujoči

ļena Francka, sin Srečko z Źeno, hčerki Ivica in Pavla z moļem

ZAHVALA

Ob smrti naše dobre mame, stare mame, sestre in tete

MARIJE NOČ

se najtopleje zahvalujemo dr. Brandsteterju, njegovemu osebju ter dr. Višnarnju, ki ji je leta laļal Źivljenje.

Zahvalo smo dolļni darovalcem Źtevilnih vencev, organizaciji ZB za tople besede, SZDL ter izseljencem, godbi in pevcem.

Iskrena hvala vsem, ki so jo spremili v tako polnem Źtevilu na njeni zadnji poti.

Źalujoči: hčerka Ela Benedičič, sin Franc Źemva, vnuka Mitja in Franci z Źeno Cilko, sestre Malči, Cilka in Kati ter ostalo sorodstvo z druļinami.

te vrbe Źalujke, med katerimi se izredno negovana angleška trava spušča v majhne dolinice, posejane s skalami vseh mogočih oblik, da med njimi poganjajo Źopi cvetlic in raznobarvno cvetoči grmički. Na drugem kraju pa se trava zopet izgublja v mojstrsko izdelane alpinetume, na katerih cveto z imeni označene alpske cvetlice, pod njimi pa Źubore kar se da krivo izpeljani potočki. Bolgari so vsekakor svetovno znani mojstri vrtnarstva. Ker imajo v Sofiji tudi vode na pretek, nikjer ne manjka bazenov z lokvanji in zlatimi ribicami, povsod po ulicah in parkih pa je nič koliko malih korit z curki pitne vode in je Źe teļko med njimi najti takega, ki bi ne bil olepšan s kako bronasto figuro, otrokom priljubljenih Źivali ali pa dečka, ki se smeļlja ali pa kremļi, ker je prevrnil bučo, iz katere curļja bistra studenčnica.

Na mnogih mestih so med srebrnimi smrekami in mladimi brezami pasejo bronaste srne, nič koliko fontan pa meļe svoje curke na bronasta telesa, ki odraļajo mladost in lepoto, kot kaļe naša slika iz nedavno ustvarjenega parka pred skupino treh stolpnic, ki so harmonično povezane med seboj s pāterno zgradbo, v kateri dobe

gospodinje vse, kar dnevno potrebujejo, medtem ko iz oken stanovanj lahko Źe nadzirajo svoje malčke, ki se igrajo v umetno nastitih kupih peska blizu fontane.

Zelo bi se motil tisti, ki bi mislil, da so take stanovanjske zgradbe zgrajene samo v centru mesta Sofije. Enake panorame lahko vidi popotnik tudi pet in deset kilometrov daleč iz mesta, kajti Sofije na grade Bolgari po starem načinu, ampak so se odločili njihovi arhitekti za decentralizirani način gradnje, pri katerem je vsak del mesta zase celota.

Vse zgradbe so v Bolgariji drļavna last in so v Sofiji pod enotno upravo takoimenovanih »soļil-fonda«, ki zaposluje strokovnjake vseh strok in ki ima Źtevilne delavnice v svojem sklopu. Hišnih svetov v našem smislu nimajo, ampak ima vsaka stanovanjska zgradba svojega »domoupravitelja«, ki je od strank izvoljen, da skrbi za red in snago in ki vsako potrebo po popravilih javlja kot poluradna oseba soļilfondu, nakar le-ta pošļe takoj na lice mesta svojega strokovnjaka, ki Źkodo pregleda, za njim pa se pojavijo delavci, ki spravijo zadevo v red. Povedali so nam, da se taka po-

pravila zelo hitro izvrše, ker ima druļba sama najveļji interes, da se male okvare čimprej popravijo in se s tem prepreči veļja Źkoda. Domoupravitelj nima z denarjem nikakega posla, ker najemno in denar za potrošeno elektriko in vodo mesečno pobirajo po hišah inkasanti tega soļilfonda. Ta centralna hišna ustanova tudi stalno nadzira, kako stranke svoja stanovanja vzdrļujejo. Kontrolne komisije se pojavijo večkrat na leto nenajavljene, posebno čisto pa so pri tistih strankah, kjer se okvare najbolj pogosto ponavljajo. In Źe stranka po opominu ne upravlja stanovanja tako, kot se zahteva, dobi od soļilfonda takoj odločbo da se preseli v slabše stanovanje. Tega pa se stranke boļe in zaradi tega stanovanja tudi vzdrļujejo kar se da v redu.

Kar jih pa prav upadljivo razlikuje od drugih evropskih narodov, je to, da so vsi izredno disciplinirani, se nikjer ne drenjajo in tudi ne prepirajo pri avtobusih in trolejbusih, s katerimi je preprežena vsa Sofija in da sploh ne poznajo mladih objestneļev, ki so pod imenom huligan ali teedy-boys danes Źe strah in trepet v drļavah gospodarskih čudeļev. Tudi pijančevanje

jim je docela tuļe, zato pa so vsi od kraja strastni planinarji in Źportniki in se ob sobotah, ko končujejo z delom vsi Źe ob 12. uri (imajo samo 44 urni teden) malodane polovica Sofije opravi v planine in v Źtevilne bliļnje »banje« (do vznoļja Vitoše stalno vozijo vlaki in avtobusi) in pa na Źportne stadione, ki se po svoji velikosti in tudi po tehnični ureditvi lahko merijo z najnaprednejšimi deļelami sveta. Najveļji stadion Vasilij Levski ima tribune za 50.000 gledalcev, zraven njega je manjši, pravkar opremljen z umetno ledeno ploščo za 6.000 gledalcev, malo dalje je dirkalni stadion z eliptično betonsko pisto imenovani »kolodrum«, ki lahko sprejme vase 8000 gledalcev itd.

Povsod vlada začuda velika disciplina in to ne samo v javnem Źivljenju, ampak tudi v tovarnah. Po dveh »plavih« v mesecu sledi Źe takojšen odpust. Ker imajo delovne sile dovolj, načelno ne dovoljujejo nadur in jim te tudi niso potrebne. Prav nepojmljiva disciplina vlada tudi v njihovih menzah, kjer se v opoldanskem odmoru hranijo prav vsi brez razlike in kjer plačajo za juho, mesno jed s prikuho, kruhom in kompotom

2,6 do 2,8 leva za obrok. V teh menzah dajejo Źenam tudi hrano na dom, če imajo doma otroke, pa same ne Źele kuhati, če pa so Źene same, lahko tudi obedeļejo z moļmi v menzi podjetja, četudi v njem niso zaposlene.

Ko smo vprašali, odkod vendar ta umirjenost, ta disciplina in splošna uravnovešenost, so nam smeļe odgovorili, da je »otečestveni front« v teh 15 letih opravil med ljudstvom ogromno vzgojnega dela. Imajo za to začuda preproste metode, toda o teh morda prihodnjič.

Prav tako bi se dale napisati številne strani o kulturnem Źivljenju sedanje Bolgarije, o njenih gledališčih, muzejih, pinakotekah, knjižnicah in univerzi, Źe prav posebno pa o njihovih starih in novih kulturnih spomenikih, ki jih negujejo in vedno znova odkrivajo s prav ganļivo pieteto in spoštovanjem. Ja, Bolgarija se je nama pokazala v vsakem oziru v najlepši luči in bi se tudi mi lahko od bolgarskega ljudstva mnogočesa naučili, če bi imeli moļnost, da bi jih kot turisti večkrat obiskali ter si pobleļe ogledali njihove kulturne in socialne ustanove. Upajmo vsaj, da ta čas ni veļ daleč.

Pogled na sodobno naselje nove Sofije nam priča, da tudi tam skrbijo za delovnega človeka in njegov nenehni razvoj

Š . P . O . R . T .

Klubske prvenstvo RK Jesenice

Kegljaški klub »Jesenice« je izvedel klubske prvenstvo za l. 1959 za člane, starejše člane in mladince. V celoti je tekmovalo 44 tekmovalcev.

Pri starejših članih nad 50 let, je osvojil prvenstvo Miha Rezelj z rezultatom 1600 kegljev v disciplini 4X100 lučajev, Maks Vilfan 1505, Martin Čufar 1443 itd.

Tekmovalo je 7 starejših članov.

Mladincev je tekmovalo osem (do 21 let), med katerimi je osvojil prvo mesto Karel Medvešek z rezultatom 1545 kegljev, slede Miha Hafnar 1501, Fric Črv 1475 itd.

Članov je tekmovalo v predtekmovanju 30, od teh se je plasiralo v nadaljnje tekmovalce 23.

Za končni vrstni red v finalu se je borilo 18 tekmovalcev. Prvo me-

sto je osvojil v disciplini 4X200 lučajev Jože Šlibar z odličnim rezultatom 3465 kegljev ali v povprečju 866,25 kegljev.

	povprečje
1. Jože Šlibar	866,25
2. Zvone Špec	838,75
3. Anton Grošelj	838,25
4. Rudi Savnik	834,25
5. Franci Črv	827,25
6. Anton Kelih	824,75
7. Slavko Koselj	824,—
8. Ilija Vujatovič	815,—
9. Ciril Korošec	808,25
10. Niko Selakovič	799,—

Prvih 10 plasiranih bo zastopalo barve kluba na prvenstvenih tekmovaljih v sezoni leta 1960.

Franc Črv

Jože Vindišar

Ustanovni občni zbor kajakašev

V našem štirinajstodnevniku veliko pišemo o dejavnosti raznih političnih oziroma kulturnih organizacij. Do sedaj pa nismo nič slišali o delu kajakaškega kluba na Jesenicah. Zato naše kajakaše to pot predstavljamo, saj so pred kratkim imeli svoj ustanovni občni zbor. Vsekakor je kajakaštvo lep šport povezan z naravnimi lepotami in tudi v svetu dobro zastopan v športnih panogah. Zato ne smemo dopuščati, da bi kajakaštvo v našem industrijskem mestu zaostajalo za drugimi športnimi panogami, ampak moramo ta klub pomladiti in tako zanj propagirati med delovno, oziroma šolsko mladino. Težko je začeti znova propagirati za idejo, katera je monote med Jeseničani v zadnjih dveh letih bolj nazadovala. Toda vsako idejo, v kateri so vrline za razvoj mladega človeka, moramo oživeti. Zato se že v začetku zavedamo, da bo tudi kajakaški klub na Jesenicah kmalu užival svoje prve sado-

Marsikdo bi imel pomisleke, zakaj smo začeli širiti propagando sedaj, ko prihaja zima in ko v tem času ne bo primerno zaradi vremenskih neprilic gojiti to športno panogo.

V tem času bi imeli novi člani razna predavanja in tečaje o tehnikah veslanja in spretnosti na bistrskih vodah. Uredili bi še kajakaško skladišče, tako da bo v zgodnji pomladi oživelo kajakaštvo na naših rekah.

KK Jesenice za 164 kegljev pred drž. prvakom

V nedeljo, 8. novembra 1959 je bilo na štirinajstodnevniku na Jesenicah moštveno kegljaško prvenstvo Gorenjske v mednarodnem slogu z 8X200 lučaji. Nastopilo je 8 kegljaških ekip iz Gorenjske podveze, ki je tudi prireditelj tega tekmovanja. To tekmovanje je bilo istočasno tudi izborno tekmovanje za republiško kegljaško ligo.

Po ostri borbi, ki se je razvila na kegljišču je ekipa KK Jesenice s 6686 keglji dosegla prvo mesto, pred državnim prvakom »Triglavo« iz Kranja, ki je s 6522 podritimi keglji zasedel drugo mesto. Sledi mu Kranjska gora s 6512 keglji in Bled s 6309 keglji, itd.

Med posamezniki je dosegel najboljši rezultat tov. Špec, član KK Jesenice, ki je podrl 885 kegljev. Sledijo mu Šori (Bled) 861, Turk (»Triglav«) 859, Kelih (Jesenice) 852 kegljev itd.

Hokejisti pod Mežaklo so postali aktivni

Hladno vreme v mesecu oktobru je pripomoglo, da je umetno drsališče dobilo ledeno ploščo. S tem so tudi jeseniški hokejisti pričeli sistematično trenirati, vendar pa je zadnje deževje trening prekinilo za krajši čas. V soboto, dne 7. nov. 1959 in nedeljo 8. nov. pa sta bili na drsališču že dve trening tekmi med A in B moštvi. Rezultat tekme, zlasti v soboto, je pokazal, da je A moštvo še vedno homogena celota.

Prav v teh dneh Hokejski klub Jesenice pričakuje tudi svojega trenerja Andreja Volkovskega, s katerim je tudi za letošnjo sezono sklenilo pogodbo.

Jeseniška javnost z zanimanjem pričakuje prvih hokejskih tekem, s katerimi bo društvo pričelo že novembra meseca, in sicer je na programu mednarodno srečanje s hokejskim klubom iz Kitzbühla.

Občni zbor mladine iz glavne pisarne

Kakor po vseh obratih naše Železarnice, tako je tudi mladina iz glavne pisarne 15. oktobra 1959 imela svoj občni zbor. Na tem občnem zboru smo najprej slišali referat našega predsednika, v katerem je lepo prikazal enoletno delo mladinske organizacije. Prav tako je predsednik na kratko opisal pomen 40. obletnice SKOJ in pomembnost vloge mladine v teh revolucionarnih časih. Po referatu in poročilu blagajnika smo pričeli s prostim razgovorom. V tem razgovoru smo se pomenili o naših problemih oziroma uspehih, bodisi to v sami organizaciji, ali pa na naših službenih mestih. Še posebno veliko smo govorili o bodočem organizacijskem delu, katerega upamo, da bomo v prihodnje prav tako vestno opravljali, kakor smo ga dosedaj. Predsednik tovarniškega komiteja tovariš Čuden in sekretar tovariš Ste-novec sta nas dobro seznanila o prihodnjih načrtih, oziroma o novih reformah mladinske organizacije v našem podjetju. Na tem občnem zboru smo tudi sklenili, da bomo prostovoljno pomagali pri gradnji kopališča za novo zgrajeno osemletko.

Nato smo izvedli volitve in izbrali kandidate za letno konferenco.

Jože Vindišar

Ali že veste...

da bodo še pred Dnevom republike pričeli z zemljskimi deli za gradnjo nadaljnjih 230 stanovanj na Jesenicah,

da bo Valjarna 2400 na Dan republike praznovala 10-letni jubilej svojega obstoja,

da železarska godba na Jesenicah praznuje letos 80-letnico svojega obstoja,

da so pričeli v začetku novembra z gradnjo novega cestnega podvoza pod železniško postajo,

da so na elektro peči pred kratkim uspeli izdelati novo kvaliteto jekla in tako razširili svoj program,

da so v predelovalnih obratih izdelali prve trakove bele pločevine, ki je nov proizvod črne metalurgije v naši državi,

Dvig proizvodnosti dela

(Nadaljevanje s 4. strani)

4. da daje neposredno predloge za določene varstvene, zaščitne in zdravstvene ukrepe.

Tovrstna zdravstvena služba deluje že nekaj desetletij v industrijskih državah. Praksa pa je pokazala, da je za podjetje zelo koristna in rentabilna.

V zvezi z omenjenimi 551 invalidi je treba, da komisija za popis delovnih mest kar najprej izdela popis delovnih mest, primernih za invalide. Pri sklepanju zadevne pogodbe z Zavodom za socialno zavarovanje je treba misliti na to, da se določeno število teh ugotovljenih in označenih delovnih mest za invalide pridrži za podjetje za zaposlitev vojaških in drugih invalidov.

Druga stvar, ki tudi vpliva na dvig proizvodnosti dela, o kateri že dolgo govorimo, pa ne moremo z njo na zeleno vejo, je patronažna služba. Kako nujno je potrebna patronažna služba, nam povedo naslednje visoke številke:

V letu 1956 je bilo 624 primerov z izpadom 2441 delovnih dni; v letu 1957 605 primerov z izpadom 2581 delovnih dni in v letu 1958 662 primerov z izpadom 2880 delovnih dni.

Gornji podatki veljajo za primere, ko obratni zdravnik odobri do 7 dni izrečeno plačani bolniški dopust zaradi nege obolelega člana družine. Vzemimo primer, da ima delavec dva, tri ali več majhnih otrok, žena pa mu je zbolela in se zdravi doma. V takem primeru zdravnik po obstoječih predpisih lahko da 7 dni bolniškega dopusta. V primerih pa, ko ima delavec tudi majhne otroke, ženo pa v bolnišnici, pa zdravnik ne daje bolniškega dopusta. V takih primerih nastajajo vedno spori in življenjska nelogičnost, čeprav tudi v teh primerih enaka navodila Republiškega zavoda za socialno zavarovanje dovoljujejo, da se lahko da bolniški dopust. Iz teh razlogov in pa, da se zmanjša izpad delovnih ur, se je porodila misel za organiziranje patronažne službe. Ženske z ustrezno kvali-

fikacijo naj bi prevzele skrb za nego obolelega družinskega člana, mož, oziroma oče bi pa lahko nemoteno hodil na delo, brez skrbi, kako je doma. Vendar pa je tu v tem vprašanju zopet stopil na površje »Sveti Birokracij«, namreč s tem, da so določeni zdravniki predlagali, da mora ta patronažna sestra ne vem kaj vse znati in imeti kaj vem koliko šol, skratka — biti mora skoraj cel zdravnik, drugače ni sposobna za tako službo! Stvar pa je precej drugačna, če to življenjsko pogledamo. Za patronažno sestro, ali — kakor smo jo sedaj preimenovali — terensko socialno delavko, je glavno, da zna kuhati, prati, da pravilno ravna z otroki in da zna vsaj nekoliko ravnati z bolnikom. Zato ni potrebno več let šolanja, temveč nekaj tečajev po mesec dni in socialna delavka bi lahko zamenjala moža, oziroma očeta v družini. V zadnjem času se na tem dosti dela in upajamo, da bomo kmalu videli na terenu naše prve socialne delavke. S tem bo preprečeno tudi marsikakšno izkoriščanje socialnega zavarovanja.

ZAHVALA

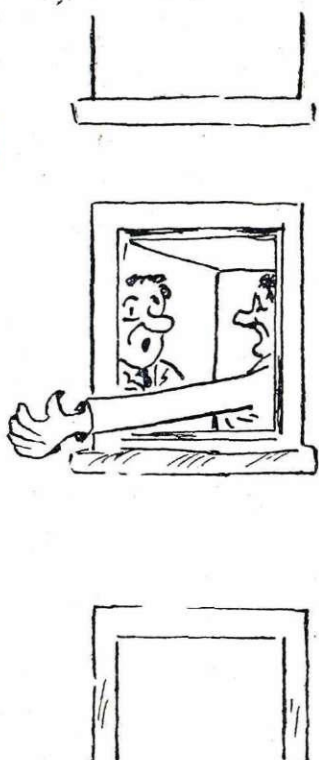
Ob težki in nenadomestljivi izgubi našega atka, moža in sina

JANEZA ROZMANA

ki je mnogo prekmalu odšel od nas in nas zapustil, se zahvaljujemo vsem zdravnikom, ki so mu v času bolezni lajšali bolečine in mu dajali poguma za življenje. Iskrena hvala vsem sodelavcem, ki so ga imeli v mislih ob njegovi bolezni in mu pomagali do zadnje ure in ga tudi odnesli do poslednjega doma. Res hvala za vse podarjene vence, za sočustvovanje in poslovilne besede ob odprtem grobu. Prav posebno se zahvaljujem vaščanom Lipc za pomoč v težkih dneh in za podarjeni venec, kakor tudi vsem prijateljem in sorodnikom, ki so se v tako velikem številu poslovlili od našega atka in ga spremili na njegovi zadnji poti.

Zalujoca žena, otroka, starši, brat in ostalo sorodstvo.

Glih za tolkle je ta moj cimr prekrat, pa bi lahko moj kostnotr spravu

Pozdravljeni nergači!

Tudi danes sem si hotel prihraniti pota in si televizijsko ogledati morebitne nastale terenske napake. Bil sem zelo začuden, ko to rajšo ni bilo nobenega gledalca. Vprašal sem »bustarce«, če danes ni nobenega programa, ko je vse tako prazno. »O ja, je,« mi je rekla, »samo danes so vsi pozabili na televizijo, ker so prišle na dan dolgo pričakovane prednostne liste«. Ko sem to slišal, sem takoj skočil pokonci in jo ucvrl do prve oglasne deske. Padel sem v gručo ljudi, ki je strmeč gledala na seznam upravičencev stanovanj. Njihovi obrazi so odkrivali radost, veselje, žalost, presenečenje itd. Jaz sem se najbolj začudil ABecedi prednostne liste. Stalno sem mislil, da je abeceda samo ena, pa sem se to pot hudičevu zmotil, ker sem videl nešteto listov z različnimi Aji, Bji itd. Včasih so nas učili, da se vsaka reč hitreje najde, če se napiše po centralni abecedi. Kako je to danes še moderno ne vem?

Herojsko delo je opravil stanovanjski referent. Skoraj bi postal žrtev svojega poklica. Namreč zdržati je moral množični pritisk nekaterih prikrasanih prosilcev, ki so po objavi prednostne liste navallili s pravim bojnim pohodom na njegov »hauptkvartir«. Kričanja skozi okno ni manjkalo, kletvice so butale ob vrata, telefon je pel, tako da je bila pravcata burja. Končno sem te nasilneže nekoliko potolažil. Rekel sem jim, da v bodoče sploh ne bo treba vlagati prošenj. »Kako to da ne?« so se vsi zadržali na mene. »I zakaj ne? Zato ker je izšla nova uredba. Jaz sem jo preštudiral in ugotovil, da bo treba v bodoče namesto prošnje poslati — »mesečni plačilni ceglec«. Moja izjava jih je zelo pretresla.

Ampak toliko jih ni pretreslo kakor mene, ko sem po radijskem opozorilu zvedel, da je treba zaradi pomanjkanja vode varčevati z električno strujo. Skoraj bi tej objavi verjel, šele, ko sem opazil, da javna razsvetljava mesta Jesenic gori že eno uro pred nastajajočo temo, sem spoznal, da tu nekaj ne more biti v redu.

Za vodo sem siguran, da jo more res primanjkovati, to sem videl v glavni pisarni. Po stopnicah so razvrščeni razni lepotečni gumi, katerih listi so okrašeni z rdečim kovinskim prahom prazilnih peci. Upam, da jih bo dež kmalu rešil te nadloge in jim vrnil prvotno zeleno barvo.

Pravijo, da so muzikantje veseli ljudje. Zadnjič sem jih pa najraje od »plehmuske« ko so se tudi enkrat prav pošteno razburjali pred avtobusno postajo. Hoteli so se peljati z avtobusom, da bi pravočasno prišli na postajo. Šofer pa jih je odklonil, češ, da vozi samo »navadne potnike«. Zopet sem moral posredovati in objasniti šoferju, da so godbeniki tudi potniki in ne »untermeni«. Godbenikom sem pa rekel, naj prvo pogledajo, če je avtobus sploh taprav, ko imamo sedaj kar dva prevozna podjetja. — Upam, da če bosta skupaj vrgla nekaj denarja, lahko končno pričakujemo opremo avtobusne postaje z vidnim voznim redom.

Rad bi še pisal in pisal, pa me je prekinil dolg selitveni sprevod v smeri proti stolpnici. Zato sem se namenil tjakaj, da Vam bom v drugo lahko napisal, kako so se kregali med seboj, kdo bo zbasal v kakšen »štuk«.

Zato do nadaljnega pozdravljeni od

Spice Nergača

IZDAJA: ŽELEZARNA JESENICE — ODGOVORNI UREDNIK: STANE TUŠAR — URED. ODBOR: Pavel ing. Sešek, Andrej Dolinar, Ivan Vovk, Tone Pintar, Franc Hrastar, Stefan Nemec, Ludvik Kejžar, Milan Budja, Miro Noč, Dušan Stare, Edo Zagar, Zdravko Črv, Zdravko Pogačnik in Ljilja Likovič — NA-SLOV: Uredništvo štirinajstodnevnik ŽELEZAR — Železarna Jesenice, telefon 271 — TISK: GORENJSKI TISK V KRANJU